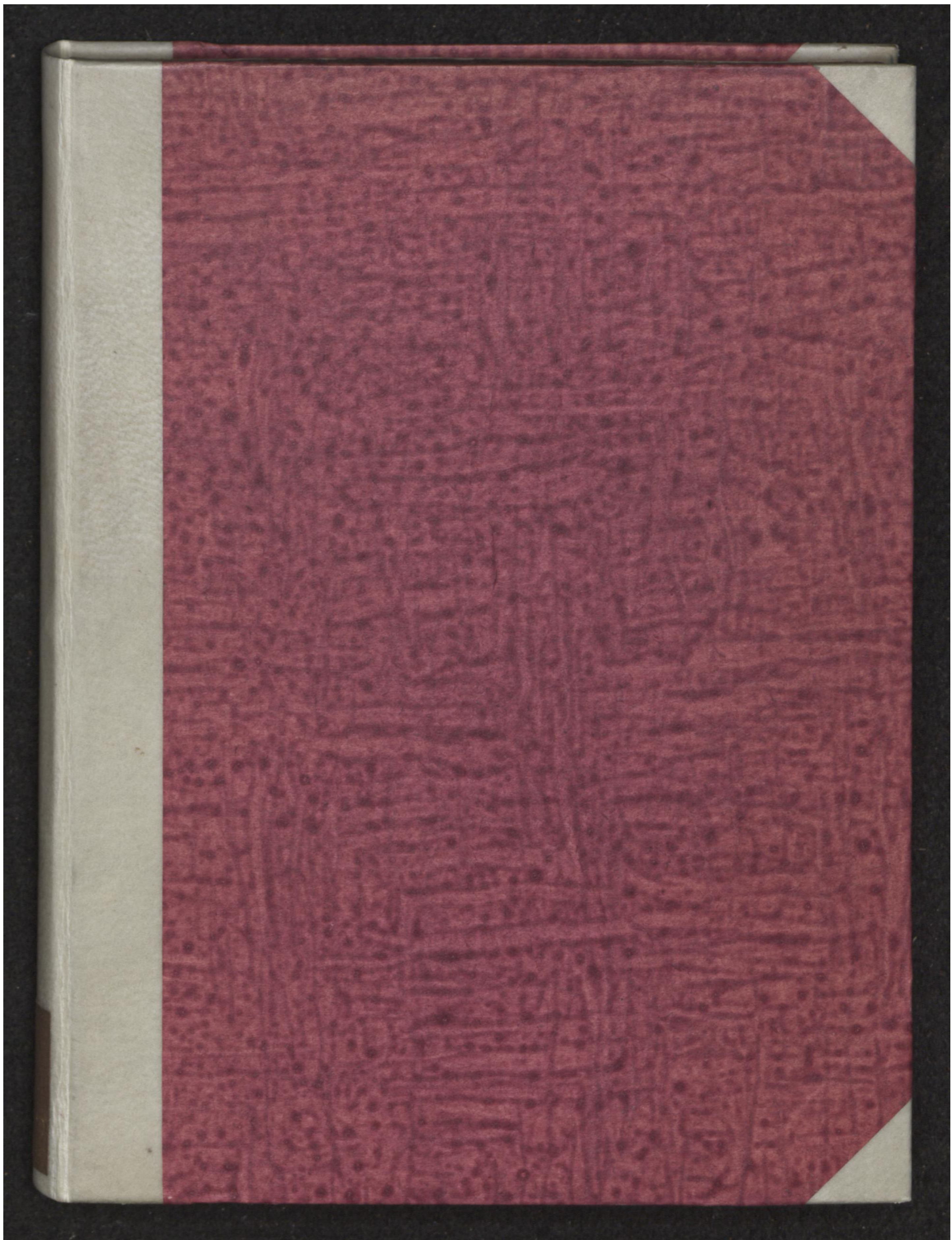


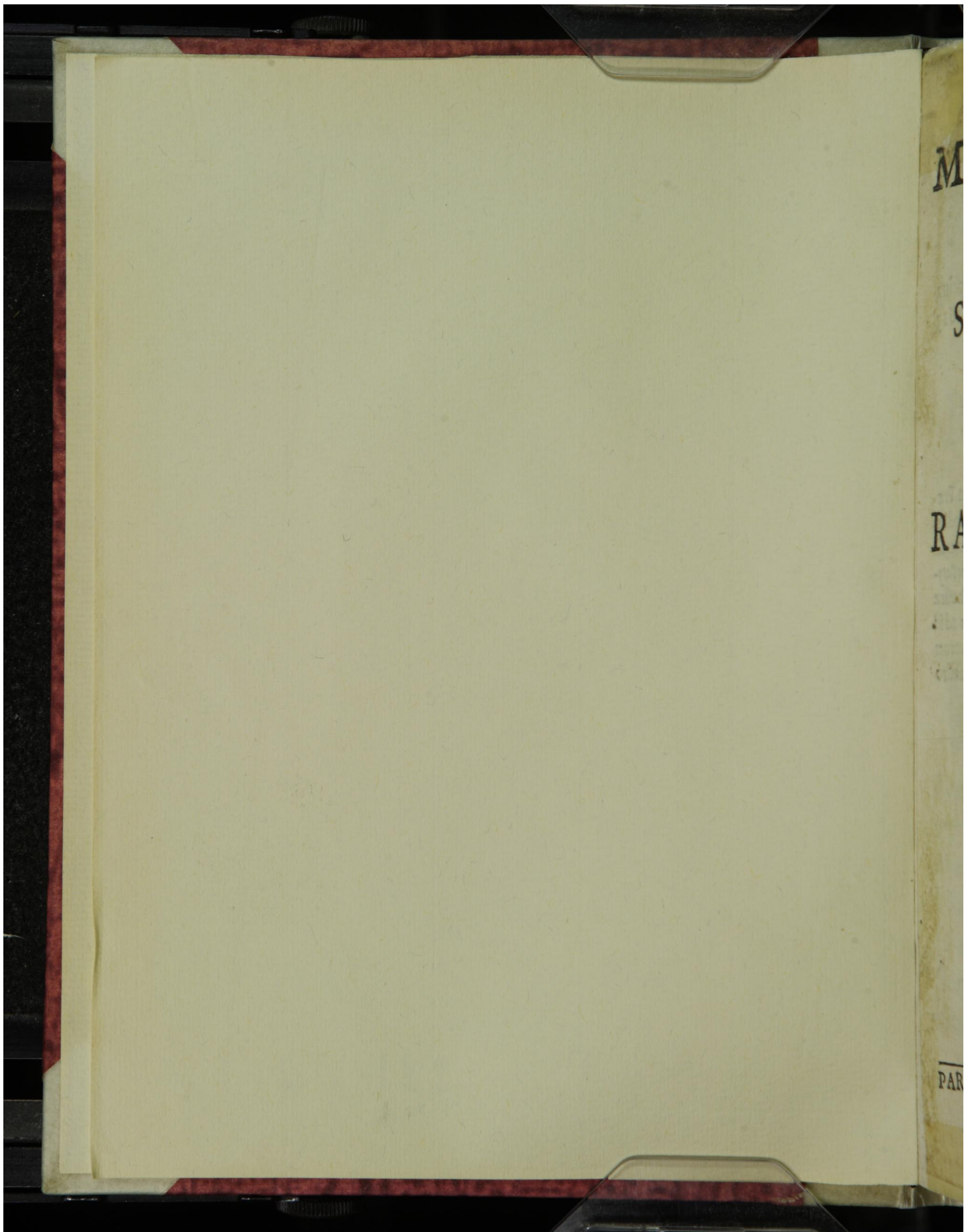

1
6
122





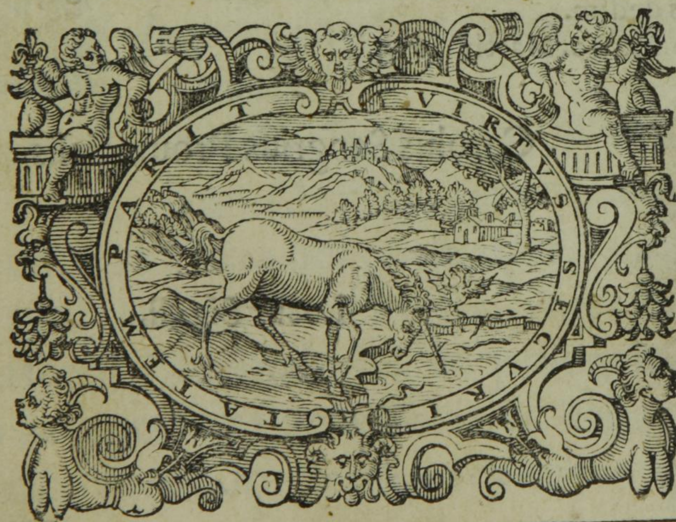






MARII BETTINI
BONONIENSIS
E
SOCIETATE IESV
RVBENVS
Hilarotragœdia Satyropastoralis
SERENISSIMO
RANVTIO FARNESIO
PARMAE, PLACENTIAE, &c.
DVCI D. D.

Cum notis.





PARMAE, Apud Antæum Viothum. 1614. *Superiorum permissu.*

Acta ante primam impressionem.

Romæ in Seminario Pontificio publice, priuatim, tota, partim, sæpius ann. 1612. & 1613.
Placentiæ in Regia ann. 1611.
Foro Liuij in Prætorio eodem anno.
Brixiæ in veteri Prætorio Italice 1607.

Ego Carolus Sangrius Societatis Iesu in Prouincia Veneta Præpositus Prouincialis, potestate ad hoc mihi facta ab admodum Reuer. Patre Claudio Aquauiua Præposito nostro Generali facultatem concedo, vt opus quod *Rubenus Hilarotragœdia Satyropastoralis* inscribitur, à Patre Mario Bettino Societatis nostræ Sacerdote compositum, & Patrum eiusdem Societatis ad id deputatorum iudicio probatum typis mandetur. In quorum fidem has litteras manu nostra subscriptas, ac sigillo nostro munitas dedim.

Bononiæ 10. Martij 1614.

Carolus Sangrius Prouincialis.

Locus Sigilli.

SE-



SERENISSIMO
RANVTIO
FARNESIO
PARMÆ PLACENTIÆ, &c.
DVCI FELICITATEM.



Ibi, magne heros, mea flumina pronus,
Imperijs nostrasq; tuis submittimus oras.

Genij Iordanis in Prologo ad te, Sereniss. Princeps, verba sunt. Quibus, quasi velo quodam scenico, texit Poeta tibi dicati operis imaginem. Tibi, inquam, ex ea familia, cuius beneficio sui nascentis incunabula, & primæ lucis haustum accepta fert Poetæ Societas. Tibi, qui eam munifico proauum tuorum exemplo quotidie

crescentem alis, ac roboras. Tibi, quem Poeta musarum suarum Mecœnatem, & augustissimum veneratur Augustum. Pàtere has syluas Farnesianis florere lilijs, triumphalibus tuæ gentis virere lauris. Earum vmbraculo suos labores tutari, ac solari liceat Poetæ. Qui tuis debitam virtutibus hanc à suo Iordane Palmulam offert. *Tu –*, Serenis. Princeps, vt, qui cum Prologo cœpi, cum eodem finem faciam, *– cape dona lubens, nec dedignare ferentem.* Viue, vale, fortunere.

Serenis. celsitud. tuæ

Addictissimus

Dionysius Ronsfert.

AEQVO LECTORI
S.
Dionyſius Ronsfert.



Vantæ ſit artis, hoc drama licet in notis noſtris, quas ad eius calcē addidimus, pluribus tibi, amice Lector, ſim detecturus; tamen ne prorſus imparatus, ac quodāmodo imperitus ad eius lectionē accedas, pauca hic pręmonere, ac præmunire viſum eſt. Leges, *intelligentia Duce*, *Comite*, vt ſpero, *beneuolentia*, opus, quod antequam typis daretur, exiguo paucorum annorum ſpatio ſæpius in Italiæ theatris ſtetit; infinitis propemodum exemplaribus exſcriptum, ac diſtractum etiam trans alpes in Germaniam, in noſtras Gallias Pariſios, & alio longius euolauit; quod à tribus eximijs poetis tertiū in Italica metra verſum eſt, plurimis alijs idē meditatibus; cuius fabulam alij totam italicis dramateis, alij partim latine imitati ſunt; cuius denique lectione, ac ſpectaculo capti præcipui noſtræ ætatis poëtæ tum latini, tum Hetruſci, mira de eo iudicia protulerunt. Quorum exemplaria è literis ab ipſo authore ad me miſſis huc transferre cogitanti, eiuſdem authoris obſtitit modeſtia, ne id præſtarem. Vnus eſt ipſe Poëta, cui hoc poëma nō probatur. qui mihi per literas, non officioſe, ſed ſancte, ac iuratus affirmauit totū perficiēdum, ſi ſibi ſatisfactum velit: adprecari ſe veniam ætati, qua ſcriptum. Quid tamen, inquies, in lucem edi paſſus eſt? Paſſus, inquis? Quid ſi ab inuito amicorum literis, precibus, imperijs id drama expreſſū eſt? tum cauendum illi fuit, ne cæterorum iudicia, quibus tantopere placuit, ſuo iudicio damnare videretur. eſto, non

ipsi authori, ac cęteris omnibus satisfactum est, qui elaboratum exemplum, & in multis mutatum, quod vnicum apud se poëta premebat, cum exoptarent, typographiæ beneficio id assecuti sunt. Cætera omnia exemplaria manuscripta, & libellos quosdam Italice scriptos Romæ, atq. Cremonæ impressos de huiusce dramatis argumento, author, pręter hoc vnum, non agnoscit sua. Nam multa in ijs omissa, immutata, deprauata. Primum hunc ingenij sui fœtum, quem ante octauum annum inter prementes grauiores occupationes succisiuis horis paucorum mensium spatio pene puer finxerat Poëta, nunc tandem, quasi obstetricantibus amicis, in lucem hominum effert: pro pastoralibus fistulis tubas, pro syluis castra, *ex fumo* deniq. *lucem* olim daturus. Longe meliora meo iudicio sunt pleraque alia poëmata, quæ nondum typis permisit. Habebis, vt spero, breui ab eodem Diuum Aegidium Tragœdiam venatoriã, in qua Regni ac Regum nostrorum laudes; lyricorum lusuum, in quibus varia, & noua argumenta; partem priorem; ac iustum opus Epicodrama vario, & iucundo argumento. Quorum in operum plerisque pro rerum pondere, & authoris ætate stylum sensim quasi maturescentem videbis. Nunc quod ad hoc attinet, scite Terentianus Maurus:

Hor. epist. ad pis.

Pro captu lectoris habent sua fata libelli.

Nam qui Tragicæ orationis tenebras affectant, Pastores hosce præ se contemnent, quod *sophocleum* non gestent *cothurnum*. Inique illi quidem, & contra illud oraculum: *Pastorem oportet*

Virg. ecl. 8.

Deductum dicere carmen.

Virg. ecl. 8.

Quamquã verendum potius est Poëtæ nostro, ne, quod & Virgilio obiectum fuit, elatiore, atq. elaboratiore dictione nimium syluas attollere videatur. Sed præter quod pastores

ille

ille suos nobilissimos olim, ac doctissimos ciues fuisse docet; audiendum illud etiam fuit: *Virg. ecl. 4.*

Si canimus syluas, syluæ sint consule dignæ.

Huc Scaliger l. 6. poetices: *Nobiles homines etiam quum rusticantur, animos à nobilitate remittunt, non amittunt. Ita condienda vrbana seueritas agrorum amænitatibus, vt syluis accedat decor, non vt aruorum præsentia splẽdor absit ciuilitatis. Denique hoc ita censendum est: Agros sine vrbanis delitijs feros esse, aut sordidos.* Ita stylo Poëta moderatus est, vt nec vnquam humi serpat, nec per inania feratur nubila; sed nũc rebus, nunc personis (quod summæ virtutis est, ac ingenij) attemperauit. Caperata fronte seueriores fortasse aliqui vim, ac hilaritatem comicam, molliores affectus, crebra acumina, & ornamenta stomachabuntur. quippini? nesciunt quæ finis poëseos, & quid tandem sit *agresti calamo ludere.* *Virg. ecl. 1.* Critici artem, Grammatici singulas dictiones, syllabas, literulas carpent, vellicabunt, corrodent. Vtrosq. præsertim illos ad nostras Notas remitto, hosce vero etiam ad Agellium l. 13. c. 19. & ad Scaligerum l. 4. poët. c. 48. reijcio, vt suos in ijs authoribus mores, ac descriptam erubescant imaginem. Tum illud nunc habeat ab eodem Scaligero è citato capite. *Licet poëtæ contra tum leges, tum consuetudinem loqui: arcessere præterea voces alias ab ijs, quæ in communi vsu sunt. Nihil enim maiorem comparat gratiam, quam nouitas.* Momi etiam crepitum in veneris sandalio captabunt, in *carmine vbi plura nitent, paucas* fortasse *maculas, quas aut incuria fudit,* *Hor. ep. ad pis.*

Aut humana parum cauit natura —

traducent, irridebunt; quæ non assequentur damnabunt. Quibus apte illud.

Μωμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται.

Quorum latratibus (si me audiat poëta) nõ magis moueatur,

quam Luna canum, aut Sol importuno cicadarum strepitu. Responsione dignandi non sunt, ne sese scarabei Aquilarũ alis attollant. Satis esto Rubeno, quod summis eum laudibus extulerint, vt plerosque alios omittam, Comes Paullus Rossius, Equites Baptista Quarinus, Thomas Stilianus, quorum ille, dum Romæ daretur, interfuit; doctissimi viri I. C. Claudius Achillinus, & Gasparus Murtola, ac plerique alij poëtica facultate insignes ex authoris societate, omnes ætatis nostræ principes poëtæ. Quorum iudicia quanti facienda sint in arte poëtica præclara eorum poëmata latino, ac Hetrusco metro condita liquido produnt. Hos viros cum pro se habeat noster poëta, an illum —

Hor. ser. l. 2. Saty. 10

— Moueat cimex Pantilius aut (crucietur) *quod*
Vellicet absentem Demetrius? aut quod ineptus
Fannius Hermogenis Lædat conuiua Tigelli?

secure canat:

Id. 16.

— Demetri, teq. Tigelli,
Discipulorum inter iubeo plorare cathedras.

Ex ijsdem floribus venenum Araneæ, mella seligunt Apes. Tu illas, amice Lector, auersere, has imitere. Vale.

Illu-



Illustrissimi D. Comitis

PAVLLI ROSCII PLACENTINI POETÆ, ac Philosophi Præstantiss.

AD MARIVM BETTINVM, DE EIVS RVBENO.



Viscera ceu terræ Solis grauidata tepore
Germē alunt, fructus mox paritura suos:

Tu quoq; non aliter Phœbi nunc feruidus astro
Concipis ingeniј semina prima tui.

Maturos fructus matura ætate daturus;
Si tamen est fructu flos tuus iste minor.

Viue, Rubene, diu vatum nitidissima gemma,
Cui sol ingenium, mens tua concha fuit.



EIVSDEM.

EBrius hausisti Musarum flumina cuncta,
Carmine dum vario fingere cũcta potes.

Nempe tuo cantu, cantus auis æmula fundit,
Et crepitans leni murmurat aura sono.

Tunc etiam poteris Cœlo deducere Lunam;
Cum semel hæc fuerit voce vocata tua.

Ipsaq; luce tua tunc, o noue Phœbe, micaret.
Sol Cœlo, terris illa secunda foret.





EIVSDEM.



Ama suis Vates alis ad sydera ducit:
Te super astra tuum nobile ducet opus.

Aura tui cantus nimirum nomina cœlo
Euehet, astrorum sistet & illa fugam.

Semper & hæc starent, Musæ ni voluere gyros
Inciperent, secum quos sonus ille vehit.

Si tua progenies Musæ vaga sydera voluent
Ascende, & primus tu quoque motor eris.





EIVSDEM.

CArmina quot, Vates, cõcusso pectore fundis,
Musas fœcundo tot paris ore nouas.

Quæ non lymphatas sitiunt Aganippidos vndas,
Qualibet at fontes elicit ore tuo.

Scilicet inde fluunt mage dulcia flumina, melle
Labri imbuta tui, quale nec Hybla creat.

Pindaricæ nec apes labris peperere liquorem:
Ingenio stillant dulcia mella tuo.



Ami-



AMICE LECTOR

Diuerbia, Soliuerbia, Monodiæ, Cantica, Saltationes, & cæteræ eiusmodi inscriptiones, quas in actibus leges, ideo factæ, vt qui lecturus, seu daturus hoc drama, videat qua ratione recitandum sit. Nam —

Monodiæ ab vno cum gestu, & cantu mœsto ad fides;

Cantica, quæ vnius sunt, cum gestu, & cantu ad fides;

Cantica, quæ plurium v. g. Chori alicuius cum cantu ad fides, vel tibias, sine gestu;

Saltationes Chori Pastorum cum cantu, & saltu ad fides, vel tibias, sine gestu;

Saltationes Pantomimicæ cum gesticulatione, cantu, saltu ad tibias, vel fides;

Diuerbia, & Soliuerbia a pluribus, vel ab vno cum solo gestu recitantur.

Quasdam etiam aliquando lineolas huiusmodi —— interpositas versibus videbis. Ideo factũ (præcipue

in

in ijs Diuerbijs, in quibus minus notæ ſunt quantitatis carmina) vt facile videas qua ſerie continuandæ ſint verſuum tomæ, vt integra habeas carmina. Nam vbi eę ſunt lineolæ, indicant non eſſe ibi finem carminis, ſed continuandum cum inſequenti, donec conſiſtas in ea fine, in qua nulla eiuſmodi lineola; ibi enim finis carminis.

Quod vero pertinet ad noua quædam genera metrorum, quibus Poeta vtitur, ne facile carpſeris, niſi eorum naturam, ac leges didiceris in notis. Idem edictum eſto in reliquis omnibus, ſi quid forte dubitaris, vide notas ad ſingula, ne ex eorum grege ſis, qui, vt eſt in Philoſopho, *ad pauca reſpicientes facile enuntiant*. Vale.



ARGVMENTVM

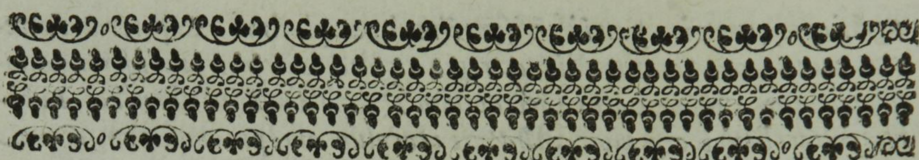
BReuius dat Auditoribus Prologus sub finem sui cantici: vberius hoc Lectores habento. Rubenus hebræus Sacerdos abreptum sibi, atq; abductum a Syris primogenitum, fama mortuum nuntiante, deplorarat. Annis post pluſculis Syri Aurana olim vrbe Palæstinæ ad fontes Iordanis, in qua Rubenus, armata vi potiuntur. Interibi Mesalpus Syrorum Tyranni filius, a Nabalo Rubeni Leuite, sæuo fortunæ ludo, pro alio interimitur, dum simulata veste ominatam sibi necem studet eludere. Conciditur Leuites; Sacerdos cum tota familia in proximas syluas relegatur. e ciuibus en Pastores. Inibi Hebèrus Rubeni nepos, ad quem proxime deuoluendum erat Sacerdotium spe, atq; animo vorarat. At Rubenus secunda prole Naìmo fit parens. Annis vertentibus cæleste accipit oraculum Sacerdos de Naimo, vt ipse interpretabatur, in Sacerdotem inungendo. Ea re commoto, atq; inuidiæ stimulis instincto Hebero Obedus vates ex Bassanitide aduenit: fausta Sacerdotis familiæ, ac regno, hoc est regiam eo die inunctionem Naimo, & certam inde olim Tyranni eiectionem numinis iussu pronuntiat. Hebero dolor aggeratur secum arbitranti se regno simul, ac Sacerdotio excidisse. Sed è gemini causa doloris sibi lætitiæ segetem, ac lethalem dolum elicit in Naimum, vt vtranq; illi dignitatem surreptam sibi asserat. Distinet vatem: fingit Rubenum vicinam vrbem ex negotio iuisse: missurum se qui euocet. Mittit qui Tyranno Vatis verba nunciet, adfirmetq;. Tyrannus interempti memor filij, quà odio in Sacerdotem, eiusq; familiam, quà eripiendi sibi regni timore, Egyptij Pharaonis exemplo, Centurioni mandat in Iordanis fluenta puellum Naimum demergendum. Adullæ matri per Raguelem

Ru-

Rubeni fratrem sæuum Tyranni edictum suboluit. ea Naimum subductum in specum abdit. In quo puellus, post mutuas rixas, audit matrem, præclarum amoris materni specimen præbentem, dum pro se pectus præbet Centurioni confodiendum. Maternæ cædis dolor gemitum exprimit imprudenti. ea voce & ferrum ab ictu suspendit satelles, & Satyrus, qui paullo ante ex causa in penitam speluncam se se abiecerat ad somnum, excitatur. Emicat semicapri terrore monstri victus puellus: qua premitur arte promitur, & maternæ necis vicem subit. Post matris dolores, ac querimonias tandem abstractus, in flumen deuoluitur. Heberus patruelicidio iam perpetrato, Vatem dimittit ad Rubenum. hunc ille dum fausta impertit salute, ac lætis compellat verbis, extremis obruit doloribus, seque perdendi puelli, quem Regem inuncturus aduenerat, causam agnoscit. Raguelus in solando Rubeni dolore fraterni amoris frustra prodit exempla. Collapsa, ac desperata omnia: Sacerdos exanimatus, filij, regnum, Sacerdotium erepta. Iam ab Rubeno Vatem infectare abeuntem aduena Pastor ab Syria de via percunctatur, ac viso Sacerdote, cum eo miscet alloquia. Iucundi vtrinq; errores, & tacita agnitionum semina dum alter de altero ignoti colloquuntur. Discessurus cum vate Pastor literas in Syriam quasi ad alium ad se accipit a Rubeno. Cerei sigilli occasione rixæ oboriuntur: ac iam a verbis ad manus: Pastor infestum telum prouocatus in Rubenum intendit: sub ictu ex insperato patrem agnoscit: Symbolis se filium adfirmat, quem olim ab Syris auectũ Rubenus extinctum putarat. Cedunt rixæ, ac odia in amores; ictus, atque intentata vulnera in mutuos amplexus, & oscula. Telum Ioelus (id nomẽ Pastori) pene parricidij administrum abijcit in proxima vepreta. Illic præ timore iam proditæ fraudis latitantem Heberum ignarus sauciat. Patruelem puellum coniecerat Heberus in extremum lethi discrimen: id patruelis alterius ministerio numinis prouidentia in authorem retorsit. Ecce autem Naimus incolumis sub attoniti patris aspectum reponitur. Audit non sine cælesti ope seruatum in vado, ac illinc extractum à prætereunte Ioelo. fratrum natu minor amissus, ac pene extinctus maiorem amissum, ac deploratum reperit: perierat alter, nisi alter perijsset. Ignarus itaq; Ioelus quo adducendus, & cui tradendus puellus incidit in Aggæum Heberi fratrem illac venantem, quo indice, dum Naimum ignotum fratrem patriam domum reducit, ipse Ioelus à puello ad patrem reducitur. Additæ mutuæ fratrum agni-

agnitiones, matris, patrui, visi nocturni, ac plurium. Supererat extremus nodus, quo Sacerdotalis, ac regia dignitates in fratres conferendæ implicabantur. Nam vates Sacerdotium Naimo a numine abnuebat, Rubenus addicebat ab oraculo. Ab Vate oraculum anceps compertum, atque apertum. Primogenitus ex patrijs legibus Sacerdos, puellus Lauias instar in sylvis regulus inunguntur, salutantur. Heberus a periculoso, non graui vulnere corporis animi accepta salute, facilem in tantis letitijs impetrat veniam a clementia Rubeni; cui pro infortunio, quod machinatus fuerat, irrito astu felicitatem geminarat. Capripedes ludunt, illuduntur miris modis ab aucupe, ac venatoribus. Satyrus prædas expressurum se a redeuntibus a venatione minatus, dum e spelunca per fruteta fugitat, retia incidit præda factus. Semiferus ferina oneratus baiulum agit conuiuij: mox liber dimissus. Aucupia, venationes partim a consilio, partim a forte festas inunctionum mensas in tempore instruunt. Immixti chori nūc verba, nunc operas conferunt in negotium. Iordanis genius, siue Angelus, ad cuius fontes res acta, cuius aquis immersus, cuius ope seruatus puellus, ore fluuiali præcinendo proloquitur. Dramatis initium ab oraculo, & apparatu Rubeni ad Naimum inungēdum. Post oraculum omnia lucis vnius peracta spatio. Quæ ante oraculum opportune subinde in Dramate narrata.





INTERLOCVTORES.

Angelus præſes Iordanis ſub forma fluuij. *Prologus.*

Rubènus	*Magnus Sacerdos.*
Raguèlus	*Frater Rubeni Paſtorum Pater.*
Hebèrus	*Primogenitus Ragueli, Paſtor.*
Edènus	*Socius Heberi, Paſtor.*
Obèdus	*Vates.*
Aggæus	*Heberi frater minor, Venator.*
Echo.	
Orèbus	*Socius Aggæi, Venator.*
Adulla	*Mater Naimi.*
Naìmus	*Secundogenitus Rubeni, puerulus.*
Theròdamas	*Regius Centurio, Syrus.*
Ioèlus	*Primogenitus Rubeni, Paſtor.*
Nadàbus	*Leuitarum Princeps.*
Nehemìas	*Leuita.*
Gèlbeus	*Seruus Aggæi, Venator.*
Ieraèlus	*Seruus Rubeni, Auceps.*
Satyrus.	
Faunus.	

Cho-

Chori { *Leuitarum.* *Paſtorum.* *Venatorum.* *Satyriſcorum.* }

Scena ſtatuitur in Auranitide, olim regione Palæſtinæ ad fontes Iordanis.

Si Adullam in Scenam nolis inducere, ſed ſine fœminis negotium lubeat peragere; expunge duo carmina, quæ ipſa loquitur actu 5. diuer. 10. Tum vide act. 4. in margine diuer. 1. 2. 3. monod. 1. & act. 5. diu. 6. admodum pauca, quæ partim ommittenda, partim leuiter immutanda ſunt, vt pro Matre Patrem inducas.



Angelus præses Iordanis sub forma fluuij.

CHORVS PASTORVM.

Prologi — canticum.


Loriparæ valles, fœcundaq; frugibus arua:
Vitiferi colles, syluæq; virore comantes,
Quas Itali tranquilla fouet clementia cœli,
Et pater Eridanus felicibus alluit vndis;
Aduena fluminei glauca sub imagine vultus
Vos tandem inuiso; magni sacer ales olympi
Ille ego, quem fluuio cœlum præfecit amœno,
Cui Libanus præbet nascenti, & rauca cienti
Murmura vagitu gemino cunabula fonte.
At quis Idumeæ montes huc transtulit altos?
Quæue Palæstinos fingunt spectacula saltus?
Aemula naturæ quid non mortalia tentant
Ausa, labos ingens ingentibus additus orsis?
Artifici ingenio, quas distulit æquore vasto
Omniparens natura, datur committere terras.
En superimposita agnosco non cognita notis
Gramina graminibus, prope nostraq; flumina flumen
Optatum, quo non Italis præstantius oris
Adriaci tumidas vllum subit æquoris vndas.
Agnosco Syluamq; Copar, collesq; propinquos;
Parte alia Libanum tendentem vertice ad astra
Cedrifero, procul hinc turres, ac tecta domorũ Ar-

Ardua, pinnatis quæ mœnibus Auranitis
Alligat, & terras late dominatur in istas,
Atq. Auraniticam signat cognomine gentem.
Sit licet immensi non magnus hic angulus orbis,
Nulla tamen latis regio ditissma terris
Laudibus huic certet, non Indica littoris vnda,
Non Creta vndisoni quondam regina profundi,
Thessala non Tempe, non vestra (ignoscite fasso)
Italia, Oceani, terræq; superba triumphis.
Hac olim riuis currentia mella videres,
Et mea cum lactis, mea flumina nectaris ibant.
Non alibi toties positam stans hostia ad aram
Saucia fumantes infecit sanguine cultros.
Hæc loca fictorum non sana profana Deorum
Polluerunt, non signa truces imitantia formas;
Sed pia relligio coluit, sed numinis ardens
Cultus per nimbos cælo delapsus ab alto.
Hic sacri vates, hic gens asperrima bello,
Longa sacerdotum series, & stemmata Regum.
Nec postrema fuit syluestris gloria vitæ;
Sed studium multis veterum de more parentum
Innocuas habitare casas, laqueisq; fugaces
Irretire feras, cæliq. per alta natantes
Aut pedicis volucres, aut lento fallere visco.
Ac; dum torrentes Titam vomit aureus ignes,

Titam vomit aureus ignes,
Et tremula raucæ crepitant ſub fronde cicadæ;
Dum ripæ viridante toro grex noſtra ſecundum
Flumina, populea requieſcit anhelus in vmbra;
Grande ſupercilium cliuoſi collis inire,
Et paſtorali diuinas carmine laudes
Pandere; tum Patrum meminiſſe pericula, & inter
Lanigeras pecudes hominum proludere regnis.
  Heu domiti quondam ſpolijs orientis onuſta,
Et Regum innumeris tellus opulenta trophæis,
Seruili nunc preſſa iugo captiua laboras,
Et Thracæ curuata gemis ſub pondere Lunæ.
Auſoniæ pubes torpenti excuſſa veterno,
Induerit patriæ ſi quando laudis amorem,
Auſit & Aegææ perfringere cornua Phœbes,
Ne ſuperi captiua trahat cunabula Regis;
Te, décus Italiæ, noſtri laus inclyta ſæcli,
RANVTI, manet imperium: tua iuſſa capeſſet,
Europæ generoſa petet tua ſigna Iuuentus,
Auſpicijs diſcetq. tuis agitare triumphos,
Et debellatis inne&#x1F;ctere vincla Tyrannis.
Libera tunc noſtris errabunt otia campis,
Vernabuntq. meis FARNESIA LILIA ripis.
Tunc ego taurino ſubiens iuga mitia collo,
Præſes & Eridani pariter tua lora trahemus,
Teq; triumphali tollemus ad æthera curru.

Interea tibi; magne Heros, mea flumina pronus,
Imperijs nostrasq. tuis submittimus oras.
Tu cape dona lubens, nec dedignare ferentem.

Chor⁹ P.P. *Tremulas inter abdita frondes*
Placido ludit aura susurro.
Tacite labens roscidus humor
Nectare flores lactat hiantes.
Turba volucrum garrula lucem
Voce salutant

Ang.Ior. *At quæ vicini descendit ab aggere collis*
Carmine læta cohors? Simulantis imagine vestis
Instar habet turbæ, qua complorante, puellum
Fraudibus inuidiæ miserorum ex ore parentum
Abreptum, & rapido mergendum gurgitis haustu,
Me incolumem præstante, meis eduxit ab vndis,
Et retulit patrias ignotus frater ad ædes.
Cum puerum Vates regali chrismate, natum
Forte parens notum sacrauit honore tiaræ.
Ore, habitu antiquæ proh quantum hæc aemula turbæ!
Sed quæcunque, vale. vultu blandita nitenti
Obuia muscosi me vocat vnda Padi.

CHORVS PASTORVM

Musa, quam molles comitant choreæ,
Iubar Auroræ rutilum canora

Quæ genera hæc metrorum vide in Notis.

Voce saluta.

Salue nascentis filia solis
Ante parentis edita partum;
Lucidum partu enixa parentem,
Lucidi partu extincta parentis.

Salue quæ pratis reseras odoris
Totidem flores, vaga quot olympo
Sydera condis.
Roseos aperis ætheris hortos,
Spargis eoi veris honores.
Quam radianti fulguras ore!
Pene videris ante solem
Pandere Solem.
Felix hic, pulsis animi procellis,
Prodeat Titan, nitidaq. cedat
Luce serenus.

ACTVS PRIMVS

Rubenus, Raguelus.

Diuerbium primum.

Rub. XTVLIT auratos eoo gurgite crines
Quæ nobis denos aurora retexuit annos,
Cum dulci patria pulsi, mandante Tyranno,
Cogimur ignoti syluestrem ducere vitam.
Extulit hæc eadem ridenti gaudia vultu.
Nam mihi, quem summi prona indulgentia cæli
Tandem sub seræ concessit fine senectæ,
Solennes hodie puer est vngendus ad aras,
Thura Deo quondam laturus ritè Sacerdos.
Rag. Cur hodie? mora nulla datur? quæ causa, quis author
Tantum opus accelerat?
Rub. Superi mandata Parentis.
Proxima nox aderat, cum vox demissa per aures
Expulit attonito securum pectore somnum:
„ Crastina cum summos auroræ purpura montes
„ Pinxerit, vnge tuum sacrato Chrismate natum.
Vix ea; cælesti radiarunt fulgure tecta.
Rag. Anne Sacerdotis dignandus honore puellus?
Rub. Quidni? regali dignatus honore puellus

Dauides olim multos inglorius annos
Pastor Idumæas non mulsit carmine valles
Ante necem primi Cissei Regis, & ante
Debita quam sacris fulgeret purpura membris?

Rag. *Ille ne sacrificis placabit numina votis,*
Qui vix dum tenero molitur verba labello?
Ille coronatas iactabit thura per aras,
Cui regitur patria cum gressu dextera dextra?

,, Rub. *Chrismata diuinum, non ætas longa, ministrum*
" *Constituunt, non vestis honos, non infula mitræ,*
" *Chrismata, diuino iussu cogente, futuros*
" *Præuertunt annos, maturaq. tempora vitæ;*
Vt, puerum cum firma virum iam fecerit ætas,
Ore preces; ac thura manu iactare verendus
Discat, & intonsas ferro mactare bidentes.

Rag. *Nutat adhuc dubiam turbans sententia mentem,*
Hunccine sacrandum poscant oracula natum;
An tibi quem rapuit subiti inclementia Martis,
Vastauit nostros cum turbo bellicus agros?
Ille semel nostras si forte reuiseret oras,
Natorum princeps diuina lege Sacerdos
Non vngendus erit? Frustrato Chrisma Naimo
Quid prosit? Frustra ne Deum mandasse putandum?

Rub. *Mitte renascentem verbis lactare dolorem.*
Sit satis, heu, caro pro pignore suspirantem

Quod me sæpe vides: mihi te, mi nate Ioele,
Non sortis vis vlla dabit, quem ferrea Martis,
Ac mortis vis sæua rapit: tibi vita superstes,
Cuius fama meas non vnquam allabitur aures?
Rag. Incolumem superesse tuum, Rubene, Ioelum
Credere (credo equidem non irrita) somnia suadent.
Tempus erat, vigili quo prouocat ore morantes
Auroræ torpentis equos Titanius ales;
Cum mihi sollicita versanti mente Ioelum
Sera quies tandem fessos illabitur artus.
Inter oues viridi recubare videbar in vmbra,
Iordanes qua se tacitis argenteus vndis
Leniter effundens per pinguia culta vagatur.
Palma vetus, sed palma suo spectanda virore
Propter aquam patulis diffuso vertice visa est
Luxuriare comis, foetu non amplius vno:
Cum subito assurgens nimbosi turbidus Austri
Impetus horrisono correptos turbine ramos
Concutit ingeminans: excussus ab arbore fructus
Excipitur vitrea muscosi fluminis vnda.
Arida concussæ flauescunt brachia palmæ.
Iamque Noti stridor consederat omnis, & aura
Lenior aspirans nutantes molliter herbas
Mulcet: in antiquum reparatur palma vigorem.
Ecce caput summo fluuij de gurgite tollens

Vir grauis, ignoto se ad flumina forte ferenti
Imperat, oblatum deponat in arbore foetum.
Hærentem quem sponte sua (mirabile dictu)
Cernere erat, rursumq; suis inolescere ramis.
Attonitus iuuenis palmæ frondentis in vmbra
Subsedit: tum missa vadis vox intonat ingens:
Aspice num noris patria sub fronde sedentem.
Aspexi; quæ forma mei mihi visa nepotis.
Hæc tam præsenti lustrabam singula mente,
Rerer vt in somnis insomnem ducere lucem.
Et nunc sic imis hærent infixa medullis,
Vt vigil haud vigilem videar mihi carpere somnum.
„ Rub. *Sæpe quies quos noctis alit temeraria, falsis*
„ *Ludit imaginibus nequicquam pectora turbans,*
„ *Vt metuunt, sperant ve, dolent, gaudent ve diurnis.*
Venanti saltus, piscanti retia, bellum
Militibus, volucres Aurigæ somnia currus.
Et tibi Pastori syluestria visa videntur,
Vndæq;, palmæq. leues, ventiq. furentes.
„ Rag. *Omnia qui retur fallacia somnia fallax.*
„ Rub. *Nec qui cuncta putat veracia somnia verax.*
„ *Quæ cælo veniunt non pugnant somnia cælo.*
Si Pater omnipotens venturo sacra Ioelo
Destinat, infanti cur mandat habenda Naimo?
Deniq. quicquid erit videat Deus: ille futura,

Ille futura videt; nobis præsentia curæ.
Nos igitur sub templa pij, quæ proxima collis
Ostentat molli demittens culmina cliuo,
Nitamur, tantis orantes omina rebus.
" *Auspicijs res cœpta bonis male cedere nescit:*
" *Auspicijs cœptáque bonis qui numen adorat.*



Quod genus hoc metri, & similium in alijs acti bus, vide in Notis.

Gelbeus, Ieraelus, Faunus, Satyrus.

Diuerbium secundum.

Gel. O*H salue, Ieraele, quo te proripis?*
Ier. *O Rubenus herus aucupatum propere*
Misit, ne desint alites conuiuio,
Vncturus gnatum quod festinus apparat.
At tu quid hoc oenophoro?
Gel. *Et mihi nulla ab hero datur requies,*
Nocturnis, & diurnis qui venatibus
Corpus, mentemq. deterit.
Aut leporem sectari, aut damas figere,
Aut apros obsepire densa indagine,
Aut Ceruos irretire obiectu purpuræ,
Et seruos delassare cursu, & comites,
Hæc illi cordi studia.
Hau, malum feris, retibus, venabulis,
Venatibus, venantibus.
En orto vix dum Sole trudor somnians
Venaticas sparsurus nares canibus
Huiusce meri aspergine.
Ier. *At gradu Faunus violento, ac Satyrus*
Huc fame leues aduolant.

Secede

Secede mecum post fruteta hæc: belluas
Rimabimur hinc tuti, & aucupabimur.
Hìc dum sepone oenophorum.
Fau. *Ex quo Sacerdos, & caterua ciuica*
Hæc insedere nemora,
Assiduo venatu lucus perstrepit,
Collesq́ canum personant latratibus,
Vastantur syluæ, lustra feræ deserunt,
Aut raræ vastis iam vagantur saltibus.
Antiqua nobis auehuntur pabula,
Nec salus vlla reliqua'st
Iam fame pereuntibus.
Si quid a præda redeuntes rogito,
Aurum me poscunt omnes, aurum clamitant.
Quid aurum siet nescio:
Nunc primum nomen id ab illis audio.
Quid rei, malum, flagitant?
Sat. *Silenum hæc canentem quondam memini:*
" *Aurum, si nescis, est fortunæ vomitus,*
" *Curarum proles, & curarum genitor.*
" *Quod si possideas, fortunæ es asinus,*
" *Et vile pecus: inde fit pecunia*
" *Aurum, mutato nomine.*
" *Quod si possideas, te ipse haud possides:*
" *Immo nec aurum possides,*

Qui

„ *Qui te, qui aurum possides, non possides.*
„ *Lucet, sed luce sua offundit tenebras,*
„ *Vt opes quisquis habet, opes quæritet,*
„ *Nec opibus in ipsis opes videat,*
„ *Et opibus in ipsis inops egeat.*
„ *Sit graue licet, aura est aurum leuius,*
„ *It, redit, ocyus per manus transuolat.*
„ *Sit mole licet præditum,*
„ *Per omnes tamen se traiectat rimulas*
„ *Phoebea luce tenuius.*
„ *Non corpus modo sauciat*
„ *Ferri rigore sæuius,*
„ *Sed mentis ima exulcerat.*
habet „ *Hinc aurum quisquis *auet, curis anxius*
„ *Pallescit auro concolor.*
„ *Vt multa paucis assequar:*
„ *Malorum causa preciosa est omnium.*
Hoc igitur te postulant,
Aurum cum, Faune, postulant.

Fa. *Hoc si sit aurum, auro diues affluo,*
Nam curis vsq;, & vsq; malis affluo.
Hoc si me volunt, habeant
Non aurum modo, sed sint prorsus aurei.
Quid tamen causæ, quod Pastores pariter
Non aurum nobis largiuntur largiter?

Ni-

„ Sat. *Nimirum auri lucem vmbra ſequitur*
„ *Infelix auaritiæ.*
„ *Et rarus auri eſt dominus*
„ *Non ſeruus auaritiæ.*
„ *Ab auro auari promanarunt nomina:*
„ *Dum aurum, aurum geminat,*
„ *Au-arum dictum dictitant.*
„ *Quo quiſq; eſt auri largior,*
„ *Auri plerumq. eſt arctior.*
Fa. *Si res ſic habet, auri, ac dapis inopes*
Nos interim peribimus.
Sed non ſic habet: pereant
Qui nos perire mauolunt.
Ad vim res adducenda: vis extorqueat
Quod crebræ preces nequeunt.
Si memet ipſe noui, faxo ſentiant
Quantum toroſa polleant hæc brachia.
Ier. ... ... —
Fa. *Inuadam, inuitis prædas exprimam.*
Ier. --- --- —
Sat. *Si quis nitatur obluctarier,*
Hiſce diſcerptum minutatim vngulis
In leues ſpargam Zephyros.
Ier. --- --- --- —
Fa. *Hos palantes more pecudum*

Quoties ſeries punctorum, ibi toties cuculi fingẽda vox, vt cum metris conſentiat.

Iner-

Inertium per vaſta trudam auia;
Illos ad rupis dorſa afflictos penitus
Excerebrabo, euiſcerabo miſere.

Ier. --- --- —

Sat. *Ab imis eruta radicibus*
Annoſæ quercus iaculabor robora.

Ier. --- --- --- --- —

Fau. *Rotabo procul ardui*
Abrupta montis fragmina.

Ier. --- --- —

Sa. *Vt importune hic ales obſtrepit!*
Iam iam loquaci roſtro ſaxum ingero,
Vt doceam ſilentium.
An nulla hic iacent ſaxa? Faune, quærito,
An illis vlla ſub frutetis latitent.

Ier. *Iam nos accedunt: age ſis, o Gelbee,*
Fugaces nobis agitentur ſoleæ.

Fa. *Hu hu, hu hu,* —

Gel. *Me miſerum!*
Dum trepido, lagunculam
Oblitus illic liqui: ſine redeam.

Ier. *Perge, ne in faunos incidas.*

Fa. *Hu hu, hu hu.* —

Sa. *Ecquid venaris naribus?* ---

Fa. *Hu hu, hu hu: te fugit hæc fragrantia?*

Hu

Sa. *Hu hu.* —
Fa. *Hu hu.* —
Sa. *Hu hu.* —
Fa. *Hu hu.* —
Sat. *Hu hu.* —
Fa. *Hu hu.*
Sa. *Ni fallor, meri merus iſtic odor eſt.*
Ecquid hic Bacchus delitet?
Fa. *Oh oh, oh oh doliolum.*
Sat. *Educ ſis epiſtomium.*
Fau. *Hu hu: mehercle, odoris per veſtigia*
Inueni florem, ſatyre.
Sat. *Ain? & hunc mi liceat*
Ore odorari floſculum.
Fa. *Licebit. at iam nobis Satyriſcos*
Acturi prædas aſciſcamus ſocios.
Sat. *O bellulum doliolum,*
Vt hilaris te ſuauior,
Sexcentieſq; iuuat ſuauiarier!
Gel. *Donec diſrumpas ilia.*
Ier. *Ha, ha, he.* —
Gel. *Malum tibi quod Deus duit.*
Ier. *Quid omiſiſti vaſculum?*
Gel. *Quid tu ſeponi iuſſeras?*
Dum tu aucuparis Satyros,

Ipſi

Ipſi occupant œnophorum.

Ier. *Ha, ha.* —

Gel. *Sceleſtum caput, riden' iterum?*
Cui ego hoc pugno. —

Ier. *Papæ, ma num contrahis?*
At pedes ego exporgo. —

Soliuerbium.

Gel. *Præceps labere.*
Væ meis, herus ſi reſciſcat, humeris.
At commentabor fabulam.
Putas, bibaces belluæ
Egregie ſe proluent?
Si noui ingentes meri illius ſpiritus,
Fumabunt mox altaria.
Mi quas non rentur pœnas luent ebrij.



HEBERVS.

Monodia.

SYluæ frondosæ, syluæ, collesq; supini,
Et vos omnigeno ridentia prata colore,
Annua iucundi retulistis gaudia veris;
At me præteritæ liquerunt gaudia vitæ.
Iam resoluta cadit glacies de montibus altis;
Nostra quoq; assiduo liquuntur corda dolore.
Iam grauido teneræ truduntur palmite gemmæ;
Et mea perpetuis turgescunt lumina guttis.
Nunc arbor dulces præbet Pastoribus umbras,
Nunc somni molles, nunc pubes fusa per herbam
Dulcia multifori modulatur sibila canna:
Solus ego, hei misero, saltus, & lustra pererrans
Conqueror, & nostris respondent saxa querelis.
Hei mihi, cura ouium, rapidarum cura ferarum
Languenti fluit ex animo: dolor omnia vincit.
Ite leues Cerui, sæuæq; in montibus Vrsæ,
Ite lupi, miserumq; pecus laniate furentes:
Non vos præterea mea tela, aut retia lædent.
Vt lubet ite meæ nullo custode Capellæ:
Pascite vos herbas gemmantes rore recenti;

At mea ſollicitis paſcentur pectora curis.
Vos bibite algentem vicini fluminis vndam;
Singultus, lacrymaſq; bibent noſtra ora perennes.



Ede-

Edenus, Heberus.

Diuerbium tertium.

Ed. *FAllor? an vlla meas vox flebilis impulit aures?*
Cuius? Hebere, tua eſt?
Heb. *Cur me cur dicis Heberum,*
Quem lacrymæ fecere vndam, ſuſpiria ventum?
„ Ed. *Pone modum curis: lacrymæ non pellere poſſunt,*
„ *Non ducta ex alto ſuſpiria corde dolorem.*
„ *His dolor augeri, furtiuas ducere vires*
„ *Sueuit, & occultas violentior eſſe medullas.*
„ *Qualis quæ nullo collabi flamma vigore*
„ *Cœperat, incluſam ſi reddere follibus auram,*
„ *Et leuibus tentes occultam ſpargere lymphis,*
„ *Irritata nouis aſſurgere viribus audet,*
„ *Et circumfuſæ minitari murmure turbæ.*
„ Heb. *Durius eſt olim ſperatis cedere rebus,*
„ *Quam ſperaſſe nihil, nihil aut guſtaſſe ſecundum.*
„ Ed. *Plerunq; vt voluere dolent mortalia corda:*
„ *Sed vitæ generoſus amor rapienda proteruis*
„ *Triſtitiamq; metumq; dabit trans æquora ventis.*
Heb. *Me n' adeo reris ſanæ rationis egentem,*
Vt me carpenti iuuet indulgere dolori?

Ipse dolor mentem, non mens fert ipsa dolorem:
Hanc ille in magnos abreptam conijcit æstus,
Iactatæq; negat tranquilli littora cordis.
„ Ed. Sperandum: quos ipsa dies tulit atra tumultus,
„ Auferet ipsa dies felix, &, sole reducto,
„ Densa serenata difflabit nubila fronte.
Heb. O utinam, crescente die, decrescere curæ
Incipiant: vereor maturescentibus annis
Notitiam, viresq; trahat firmata cupido,
Elapsi momenta boni dum singula pendit.
„ Ed. Serpenti celerare decet medicamina morbo:
Et medicamen erit primas euoluere causas,
Quæ tua tam diro presserunt pectora casu.
„ Profuit interdum grauidi penetralia cordis
„ Pandere laturo fidum solamen amico,
„ Atq; leuaturo partitæ pondera molis.
„ Qui tacito latuere diu sub corde dolores,
„ Mutati erumpunt manifesto ex ore furores.
Heb. Constitui memorare meos tibi sæpe labores,
Sed renuit mens ipsa nouo deterrita luctu.
Nunc quia tantus amor nostrum cognoscere vulnus,
Meq; iubes nullam non hinc sperare salutem;
Horret adhuc quamuis, refugitq; fricanda cicatrix,
Incipiam, summi libans fastigia facti.
At tibi, sis nostræ quamuis nouus incola syluæ,

Mi-

Miror adhuc ignota ignotis cognita terris
Quæ reor, & quæ me vel fama tacente locuta est.
Ed. Ipse dolor patuit, latuit me causa doloris.
Heb. Accipe: Dum patriæ nos libera tecta fouebant,
Sacrorum hæredem, prolatoremq; creandæ
Stirpis Ioelum sibi tum Rubenus alebat.
Quem forte Auranes egressum mœnibus, inter
Aequales cœtus puerorum dum puer ipse
Plectit odoratas per florea rura corollas,
Abripit incautum Syrijs manus excita ab oris.
Hoc Pater orbatus, prolisq; elusus inani
Spe, licet inuitus patria me lege nepotem
Hæredem sacris, & auitis allegit aris.
Quid consanguineæ, quid amicæ gaudia turbæ,
Quidue salutantum refluentes ædibus vndas
Commemorem? Sacro iam tum diademate frontem
Cingere, iam rutilo fulgere videbar in ostro,
Ferreq; bis senis radiantia pectora gemmis.
Gaudebam hæc fingens, & iam securus honoris
Ceu mihi præsentis pascebar amore futuri.
O quoties multis vallatum millibus, vrbis
Per fora, perq; vias me dum miratur euntem,
Ore renidenti rorantia lumina cælo
Turba tulit, tacito suspenditq; omina labro!
O quoties curuata genu reuerenter adorans

In me maturo præuertit munus honore!
O spes dilapsas! o dulcia tempora! eheu
Quam nunc quam tristi torquetis viscera sensu!

Ed. *Comprime singultus, lacrymas compesce cadentes,*
Neue nouis auge currentia flumina nimbis.
Perge, tibi nubes quænam importuna serenos
Turbarit soles.

Heb. *Syriæ Rex impius oræ*
Ecce Damascenis erumpens faucibus, Vrbem
Occupat, & nostras ferrato milite terras.
Excutimur patria, syluisq; immittimur istis.

Ed. *Tam duras meruit quæ vestra iniuria pœnas?*

Heb. *Ignoscenda quidem, nossent ignosse Tyranni.*

Ed. *Hanc, age, narrato.*

Heb. *Funesta, ac digna relatu est;*
Sed narranda, meæ tuleris cum gaudia menti.
Interea propiora sequar. maturior æui,
Atq. animi, senis bis iam labentibus annis,
Dum sacris inhio, dum templa nitentia, dumq;
Pastorum in magnas, Leuitarumq; cateruas
Imperium expecto, nobis libamina prima,
Primitiasq; ferant frugum, me deniq; turbæ
Cæli hominem, terræue Deum venerentur, adorentq;
Heu sortem exortem! spes exspes! fata puellum
Hæredem educunt, exhæredatus abiui.

Quam

Ed. *Quam nihil elatis fas quemquam fidere rebus!*
Heb. *Tum me lætitiæ deiectum culmine ab alto*
Tristitiæ excepit præceps, atq; alta vorago.
Tum me lucis amor, tum me solatia ruris,
Deseruere cibi, deseruitq; sopor.
Et mox inuidiosa odia, inuidia osa puellum
Incessere meam geminato vulnere mentem.
Sylua ter amissæ vernantem frondis honorem
Induit, amissa cum nos quoq; viuere vita
Cœpimus, & viuam trahere ægra per omnia mortem.
Ed. *Forte feret vitam tibi mors matura Naimi.*
Heb. *Heu vox dira meas hodie circumsonat aures,*
Cælitus inuiso properari Chrisma puello.
Nos nisi surgentem properemus vertere molem,
Non posthac, Edene, tuum spectabis Heberum.
Certum est per scopulos, & per glacies montanas
Exilium durare: meis ibi forte querelis,
Quando virûm nequeunt, mollescent corda ferarum.
Mecum rugabunt frontem mœsta æquora: mecum
Ventus aget teneras inter suspiria frondes,
Antraq. fontanis flebunt stillantia lymphis.
Ed. *Ferreus, aut ferus est qui non dolet, atq; dolorem*
Audit, Hebere, tuum. Sed te fiducia nostri
Si qua capit, fluctus animi compone tumentes.
Polliceor tibi quidquid opis mens nostra, manusq;

Ferre queunt.

Heb. Quid ferre queant Oracula contra?

„ Ed. Credulitas timida est: timeant qui talia credunt.

„ Mens delira senum somnos oracula fingit.

Heb. Finge tamen non ficta.

Ed. Tamen tentasse iuuabit.

Heb. Non dabitur prohibere.

Ed. Moras innectere detur.

Heb. Ardua moliris.

„ Ed. Spectanda per ardua virtus.

Heb. Audax diceris.

Ed. Verus modo dicar amicus.

„ Heb. Cum iuuat audendum est.

„ Ed. Ipsum est audere iuuamen.

Tu modo pone metus, & lætos indue vultus,

Dum mecum hinc cedens meditor noua damna Naimo.

Heb. Pectore tam fido tibi præmia digna rependant,

Aspirentq; tuis clementia sydera cœptis.



CHO-

CHORI PASTORVM

Saltatio prima.

Vide huius, & cæterarũ Saltationũ metra in Notis.

Superas norunt ſingula leges,
Et iubentis æqua ferunt
Numinis imperia.
Tacitæ præſes
Delia noctis
Scuto tecta argenteo;
Aut falcato vecta curru
Lucida ductat agmina cœli.

Creperæ Veſper lucis ocellus
Seras idem, matutinas
Condit, effert faculas:
Altera Phœbe
Lucis ademptæ
Patitur diſpendia:
Nunc inferne, nunc ſuperne
Flammeum Phœbi circinat orbem.

Vacuo pendet àere tellus,
Seque vasta mole librat
Facta leuis pondere.
Senio brumae
Occidit annus,
Veris idem floridas
Rediuiuus inter cunas
Nitido ridet ore nouellus.

Spumeus altas expuit vndas
Aestuanti pontus ira:
Littus vrgens murmurat
Aurea vinctus
Compede arenæ.
Certis acta vicibus,
Et immotis mota habenis,
Superas norunt singula leges.

Sola (proh nefas!) fronte rebelli
Inhumana mentis audet
Vis humanæ obnitier.
Desine cœpto,
Liuide Pastor:
Diuo iussa monitu

Con-

Coniuratà quid moliris
Chrismata vecors tollere fraude?

Solido rigent fixa adamante,
Casso niteris labore
Cœli iura vellere.
Vela tumentis
Contrahe mentis.
Colla (viden?) mitia
Tellus, æther, pontus, aer
Superæ monent subdere legi.



ACTVS SECVNDVS

Obedus, vnus è Choro Paſtorum.

Diuerbium primum.

Ob. *AEC eſt, quã geminis Iordanes cornibus ambit,*
Hæc trans antiquam protenditur Auranitem
Terra ferax, quam iuſſa Dei monuere petendã.
Tecta Sacerdotis non notis abdita ſyluis
Quis doceat?
V. e Ch. P. *Quæ forma Senis, cui pectus anhelat,*
Crebra quatit cui membra tremor, cui non color vnus,
Non ijdem vultus, incertaq; lumina nutant?
Ob. *Quis mea tam ſubitus præcordia permeat ardor?*
Quo feror, aut vbi ſum? rerum quæ ſurgit imago?
Ille quis armatus facie ſpirante Satelles?
Quem, furibunde, petis? quo te tam turbidus inſers?
At noua quæ facies alio mea lumina verſat?
Multiplici ſerpens maculatus terga veneno
Voluitur accliui per læuia brachia lapſu
Vmbrantis platani, & lingua vibrante minatur.
Ah ferus, implumem deuoluit ab arbore pullum,
Quem ſuper increpitans reuoluto ſtridula gyro
Nequicquam volitat mater: nihil ille nec audit,

Nec

Nec timet: occultas & iam delapsus in herbas
Delituit: sed mæsta sedens philomela sub vmbra
Flebile flumineas disperdit carmen ad vndas.
V.e Ch.P. *Iam mens ad se se rediit, calor ille resedit:*
Sed loca miratur sommo velut excitus alto.



Obe-

Obedus, Edenus, Eberus, vnus è Ch. PP.

Diuerbium secundum.

Ob. *TEmpestiuus ades pastor: vestras ne Sacerdos*
Exul habet syluas?
Ed. *Non hinc procul: ecce nepotem*
Alloquere oblatum.
He. *Nùm me, longæue, requiris?*
Ob. *Non te, sed Patruum.*
He. *Liceat mihi scire quid illum*
Scire velis.
Ob. *Vobis regnum, regnoq; salutem*
Nuntio: nec fessos sol merget in æquore currus,
Ante puer manibus quam regia chrismata nostris
Regia regali cum nomine chrismata sumat;
Vt simul ac olim plenis adoleuerit annis,
Rex Auranitica protrudat ab vrbe Tyrannum.
Heb. *Quem memoras puerum?*
Ob. *Vestra de stirpe Naimum.*
Heb. *Quis tibi non noto dat nomina nota puelli?*
Ob. *Omnia qui nouit, qui vatem me sibi legit,*
Imperijs egitq; suis has quærere terras.
Heb. *Vnde huc appellis?*
Ob. *Magnis fœcunda Prophetis*

Me

Me Baſſaniticis tellus effudit ab oris.

Heb. *Tun' igitur noſtrum quemquam ſacrabis, & vnges*
Tun' hodie?

Ob. *Hocce die.*

Heb. *Regem tun' ergo puellum?*

Ob. *Ellum.*

Heb. *Rubeni?*

Ob. *Id veni.*

Heb. *Vix credere dignum eſt.*

„ Ob. *Nil mirum: turbant ſubitam noua gaudia mentem:*
„ *Sæpe minus credit quæ quis nimis anxius optat.*

Heb. *Me miſerum!*

Ob. *Quæ tanta noui tibi cauſa doloris?*

Ed. *Rubenus quia nullus adeſt; quem vidimus vrbis*
Moenia vicinæ dum matutinus iniret.

Heb. *Sic eſt: interea noſtro ſuccedere tecto*
Ne graue ſit, donec reuocetur ab arce Sacerdos.

Ob. *Cur graue ſit ſpatioq; viæ, ſenioq; grauata*
Optatà mea membra diu lenire quiete?
Dum mora nil violet ſupremi iuſſa Parentis.

Heb. *Mox aderit Rubenus; age hanc de pectore curam.*
Tu nóſtras properato domos hunc ducere vatem.
Iamq; viam releges ad nos, laturus in vrbem
Læta Sacerdoti tantarum nuntia rerum.

V. e Ch. P. *Tantum erit: en vatem duco; iam iamq. reuortor.*

Ede-

Edenus. Heberus

Diuerbium tertium.

Ed. *DEbueras ſimulare tuum cum vate dolorem:*
Sed bene quod finxi te ſuſpiraſſe morantem
Vrbe Sacerdotem.
Heb. *Potui ſimulare, viderem*
Cum data perdendo regalia ſceptra Naimo?
Ed. *Parce metu: tibi certa ſalus, mors certa puello*
Vnde tibi mortem reris, pueroq; ſalutem.
Sed non ante tamen noſtro prometur ab ore,
Quam mihi veſtrorum ſeries promiſſa laborum,
Eiecti cur Vrbe, tuo promatur ab ore.
Heb. *Longa foret longis narranda iniuria dictis.*
Multa dolor prohibet, paucis contentus abito.
Lucus erat noſtræ prætentu frondis inumbrans
Poſteriora domus lato ſpectabilis aruo,
Ilicibus crebris, lauriſq; virentibus horrens.
Area laxabat medium, media ara vetuſtis
Surgebat gradibus nudo manifeſta ſub axe;
Amphitheatrali quam circumfuſa corona
Cingebat pinus cælo ſe plurima tollens.
Extremum ſyluæ non alta riuulus vnda,

(Ma-

(Mactandas pecudes quo mersauere Leuitæ,)
Lambit, & à nostris regales abripit hortos.
Hic sacra thuricremas dum turba litaret ad aras,
En vigilum Princeps regalibus actus ab hortis
Turbidus, ingentiq; Syrûm comitante caterua,
Ingreditur Tarchon, coniurataq; virûm vi
Proruit extinctis euersa altaria flammis.
Turba Leuitarum temeratum numen, inermes,
Quando aliud nequeunt, lacrymis fleuere profusis.
Haud æquis tamen hæc animis tolerare Nabalus:
Sed sceleris pœnas alta sub mente volutat.
Ille sub extremæ conuerso cardine noctis,
Pallida dum dubia languerent sydera luce,
Prostratos aræ vigil instaurabat honores,
Crastina venturæ reparans solemnia pompæ:
Cum procul haud vllo collisas flamine frondes
Audijt, & suspensa leui vestigia gressu
Librantem, ac notos Tarchontis vidit amictus.
Tum dolor irarum torrenti excanduit æstu.
Protinus astantem sacris de more bipennem
Abripit, & densos per sentes luce maligna
Pone subit tacitus, pressoq; per occiput ictu
Occupat incumbens: illum prosternit humi nex
Extremis gemitum singultibus expirantem.

Ed. I nunc, & fastu sacris illude superbo.

Heb. *Heu, nobis vultu illusit fortuna doloso.*
Namq; per obscuros traiecto lumine calles
Cynthia prostratum radiata fronte Mesalpum
Prodidit, hæredem sceptri, prolemq; Tyranni
Vnigenam.
Ed. *Heu casus! heu cæca volumina rerum!*
Qui Tarchontea delusit lumina veste?
Heb. *Accipe quæ interpres curarum fida Mesalpi*
Narrauit vates. Cæco succensus amore
Virginis (externis quam sæpe petitam hymenæis
Abnuerat prudens Rubeni cura parentis)
Tabificum iuuenis versabat in ossibus ignem.
Huic consulta necem Stygia prædixerat arte
Saga Paphi. notos sed virginis ille penates
Flammarum impatiens per amica silentia noctis
Solus inire parat. vatisq; vt falleret artes,
Et vigilum excubias, spolijs Tarchontis amicis,
Nescius euersorem aræ, se se abdit; ab hoste,
Si quis erat, tutum mendaci ratus amictu.
Atque illum incestos adeuntem nocte furores
Ignarus fictum ferro Tarchonta Leuites
Diffidit.
Ed. *Incesti pœnas expendit amoris.*
Dum lethum auertit, fallaci accersit amictu.
Heb. *Interea genitum famularis turba cadentis*

Acci-

Accipit, & vocem per frondea tecta secuti
Exanguem exanimo similem videre Nabalum.
Tum verò ardentes mixto rapit ira dolore
Vna omnes, vnumq; omnes vno ore Leuitam
Vulneris authorem conclamant: gesta canentem
Pluribus, impacto geminantes ense, trucidant.
Sternitur: amborum miscetur sanguine sanguis.
Tu patris amentes iras, aulæq; tumultus,
Tu matris lacrymas, & fœmineos vlulatus
Tecum agita: motam miscetur fama per vrbem.
Ed. *Fors pater astripotens orbauit prole Tyrannum,*
Vt tibi flectendæ regni mandentur habenæ,
Ante tamen propera sublato morte Naìmo.
Sed fare: insontis cæde exaturata Leuitæ
Ira remolliuit flammato corde Tyranni?
Heb. *Tantorum stirpem, iritatoremq; malorum*
Tarchontem informis damnauit funere lethi.
„ Ed. *Discite cœlicolas non temnere. numinis hostis*
Ignoti læso pœnas pro numine poscit.
Heb. *Mox genus in nostrum (patrius præcordia tantum*
Extimulare dolor) odijs exarsit iniquis.
Vidisses: at plura nequit mens ægra dolore,
Deniq; in has syluas, atq; hæc in lustra ferarum
Sacra, Sacerdotem tota cum stirpe relegat.
Sat. *Sat mihi, promissisq; datum, sat prima malorum*

 Causa

Causa patet, casusq; tui; exiliumq; tuorum.
Sed vix credideris quam non leuia inde trahantur
Consilijs momenta meis, quantumq; iuuamen.
Heb. Pande dolos.
Ed. Mens vlla malo si credere discit,
Præteritos memorans casus mea verba minister
Regius haud spernet venturæ nuntia cladis.
„ Heb. Pande, inquam, quid corde premas: quæ gratia tarda est
„ Gratia non grata est.
„ Ed. Quæ multum, ac sæpe cupita est
„ Gratia grata magis. Sed mentem aduerte loquenti.
Pollicitus Vati vicinam callidus vrbem
Ingrediar, nostrum simulans me quærere mystam,
Conspicuasq; fores Syrij Regnantis adibo.
Cumq; introgresso dabitur mihi copia fandi,
Nostra peregrinum subijsse mapalia vatem
Effabor, qui chrisma canat regale Naimo
Deberi, vt simulac (num rite audita recordor?)
Act. 2. Di. 2. „ Vt simul ac olim plenis adoleuerit annis
„ Rex Auranitica protrudat ab Vrbe Tyrannum.
Heb. Dicta memor retines; ast hinc quæ damna puello?
Ed. Damna rogas? lethum: vix se regnante Tyrannus
Audierit quemquam dignari nomine Regis,
Ilicet occulta mandabit cæde necandum.

O mihi

Heb. *O mihi natalis dum funera sæua puello*
Lux ferat hæc? animus tantum sperare veretur.
Quæ tantis quæ digna fides erit addita rebus?
Ed. *Digna fides odium, quo teq; tuosq; Tyrannus*
" *Insequitur: tum firma fides fit fœdere firmo:*
Telluremq; fretumq; & sydera conscia veri
Testabor iurans, & nomina Numinis alti.
" *Exitus acta probat; quid ni mea dicta probarit?*
Mittantur, vatis qui certa ex ore reportent.
Quid moror? an Regi vix natum perdere natum
Tantæ molis erit? non hoc se regia primum
Innocuo imbutam satiauerit ira cruore.
Heb. *Forte Sacerdoti quid si fraus nostra patescat?*
Ed. *Scilicet: an, nostrum neutro prodente, patescat?*
Heb. *Egregio stant cuncta loco: pulcherrima fraudis*
Annexa est series: iamq; ad tua verba reuixi.
En age, carpe viam; sed te reuocare memento
Pernici reditu, ne sit mora longa Prophetæ.
Ed. *Me rediisse puta: breuis hinc via ducit in vrbem.*
Heb. *Ipse domi Vatem verborum ambage morabor.*

Varias metrorũ species in seq. Diuerb. Salt. & Canticis vide in Notis.

Ch. PP. Ch. Satyriſcorum. Faunus. Satyrus.

Diuerbium quartum.

V. e Ch. P. *EN gradu erranti, & capite nutanti,*
Satyriſcorum comitante grege,
Proſiliunt cornipedes lymphati.
V. e Ch. S. *Immo merati egregie.*
Faun. *Miſcetur cælo tellus: ecquid, ſatyre,*
Omnia in antiquum ſunt reditura chaos?
Sa. *Mi geminantur omnia,*
Et nouus orbis oritur.
Tu quoq; iam non vnus es.
Vter es horum, Faune? —
Fau. *Haud vter, faunus ſum.*
Sat. *Ten' tango? —*
Fau. *I in crucem: mihi lumina*
Impactis vnguibus prope excuſſiſti.
V. e Ch. P. *Bacchantur —*
V. e Ch. S. *Quin bacchati ſunt doliolo.*
Fau. *En cælum panditur: en aſtra video.*
V. e Ch. P. *Cratera ſydus aſpicis?*
Sat. *Inſiſte gradu, faune: caue corruas,*
Nam rapida vertigine

Circum rotantur omnia.

V.e Ch. S. *Sed nempe tuum caput primum mobile eſt.*

Sat. *Nos quoq; ſatyriſci, pantomimicis*
Circumrotemur concinentes ſaltibus.

Saltatio Pantomimica prima.

Ch. Sa. 1 *Age pernix in numerum cohors*
2 *Simulato ruricolas*
3 *Geſtu redde labores.*
4 *Pede ligonem ter, quater premente,*
5 *Impacto pronus ſarculo;*
6 *Curuo nitere aratro*
7 *Reſupinas vertere glebas.*
8 *Expanſa crede dextera fœcundis*
9 *Cerealia ſemina ſulcis.*
10 *Falcibus attenuans*
11 *Frondentes arbore ramos,*
12 *Opacas vmbras contrahe.*
13 *Fœcundos ſtringe palmites.*
14 *Vndantis campo ſegetis*
15 *Fragiles ſuccide calamos.*
16 *Adductis viridantia*
17 *Attonde prata falcibus.*
18 *Crepitet ceres trita flagellis,*

19 *Tunſa tonet area.*
20 *Querna quate brachia,*
21 *Flauentes decute glandes.*
22 *Carpe poma, quæ demiſsis*
23 *Sponte donat arbor frondibus.*
24 *Muſta pleno*
25 *Spumantia lacu*
26 *Alterna ſupprime planta.*

Diuerbium ſecundum.

Sat. 1 *Adoleſcentiemur.—*
Fau. *Vitulemur.*
Sat. 2 *Gallemus.—*
Fau. *Carinemus.*
Sat. 3 *O vbi tympana*
4 *Crepericrepantia!*
Fau. 5 *O vbi cornua*
6 *Tremibomborauca!*
Sat. *Agite concrepemus occurſantibus*
Thyrſis alterna, & cornibus.
V.e Ch.P. *Nos accinentes occinamus ludicro.*

Can-

Canticum primum.

Ch.P. » *Latice quisquis madet Iacchi*
» *Paria patitur dementato.*
» *Furit vterq; breuius alter.*
» *Breuis amentia fit temulentia:*
» *Longa ebrietas est amentia.*
» *Ignea torua lumina fronte*
» *Nutant amenti, natant ebrio.*
» *Labor vtriq; ludus, & chòreæ.*
» *Vtraq; iactat iurgia lingua:*
» *Pallidus horror occupat ora:*
» *Errat cursu gradus incerto:*
» *Colla labascunt, crura tremiscunt,*
» *Corporis pariter, mentis & impos,*
» *Latice quisquis madet Iacchi.*

Huius cantici, & sequentium secundi, ac tertij quod metrum sit, vide in Notis.

Diuerbium sextum.

Fau. *Agite pantomimicis*
Circumrotemur saltibus.

Saltatio Pantomimica ſecunda.

Ch. Sa. 1 *Innumeras rerum facies*
2 *Subeuntem finge Prothea.*
3 *Suſpenſo gradu timidus*
4 *Crebra reſpectans gradere.*
5 *Manuum compectinatio,*
6 *Et miſeranda capitis*
7 *Et hinc, & inde inflexio*
8 *Mœrentem prodat animum.*
9 *Quid crebra frontem*
10 *Ruga ſulcat?*
11 *Quid ſe ſe pandunt brachia?*
12 *Elatis, ore preſſo, ſupercilijs*
13 *Quid admirare tacitus?*
14 *Nutet ceruix*
15 *Languenti marcida ſommo.*

Diuerbium ſeptimum.

Sat. 1 *Da qui fiam vertice*
2 *Pampinocorymbigerante.*
Fa. 3 *Da qui fiam dextera*
4 *Tibioſiſtricymbalòcrepa.*

Sal.

Saltatio Pantomimica tertia.

Ch. Sa.
1 *Insere te medium,*
2 *Simula, satyre,*
3 *Longicrurem Gruum regulum.*
4 *Te circum vigiles*
5 *Agitabimus excubias,*
6 *Simulataq; munia belli.*
7 *Agite dum strenui*
8 *Infestos intendite thyrsos.*
9 *Vrge læuum*
10 *Ansato latus brachio:*
11 *Hasta dextrum premat humerum:*
12 *Librato lente gradu incede tumidus.*
13 *Circumspice, procul arduus*
14 *Hostiles speculare dolos.*
15 *A'èra multiplex*
16 *Verberet ictus.*
17 *Heus, quis ades? procul apage.*
18 *Ice, tunde, cede, macta.*
19 *Nobis, incolumi rege,*
20 *Annuit victoria.*

Diuerbium octauum.

Fa. *Agite concrepemus*
Thyrsis alterna, & cornibus.
V. e Ch. P. *Nos accinentes occinamus ludicro.*

Canticum secundum.

Ch. P. " *Mens ingesto mersa lyæo*
" *Fluctuat nullo firma magistro:*
" *Nunc audacibus tumida cœptis,*
" *Nunc trementibus timida curis.*
" *Qualis insano pinus Aegæo*
" *Rapidis miser ludus Etesijs*
" *Latera vastis tunsa procellis,*
" *Laceris fluitat naufraga velis.*
" *Nunc violentis rapta Aquilonibus*
" *Ardua vitrei vertice montis*
" *Astra lacessit; nunc sinuoso*
" *Hausta baràthro, valle liquenti*
" *Stygios Orci despicit ignes.*
" *Agitur celeri turbine circum*
" *Sui incerta, certa pericli;*
" *Donec æquoreus obluctantem*
" *Obruat æstus.*

Agite

Diuerbium nonum.

Sa. *Agite pantomimicis*
Circumrotemur saltibus

Saltatio Pantomimica quarta.

Ch. Sa. 1 *Irarum saucius æstro,*
2 *Flammeo toruus lumine,*
3 *Minitare dextera;*
4 *Calce solum tundito.*
5 *Vrgeat humeros*
6 *Curua senectus:*
7 *Membra leuet scipio.*
8 *Crura ad numeros*
9 *Claudicantia*
10 *Arsin, thesin prouocent.*
11 *Flexile corpus tacite loquentes*
12 *In literas effingito.*
13 *Muto gestu nutuum*
14 *Arcana mentis promito.*

Diuerbium decimum.

Sat. 1 *Nequis me tangat porceo;*
2 *Nam torua conisco.*
Fa. 3 *Ast ego minitabiliter*
4 *Fulgurio.*

Saltatio Pantomimica quinta.

Ch. Sa. 1 *Insere te medium,*
2 *Simula subdolam,*
3 *Faune, versatili*
4 *Ceruice noctuam.*
5 *Nos tibi infensas interim*
6 *Aemulabimur alites.*
7 *Ictum caue, vertere*
8 *Rapidi more turbinis.*
9 *Cecìdi, gradum refero, circumagor*
10 *Rapidi more turbinis.*
11 *Accedo rursus, irritum*
12 *Elusit ictum prouida*
13 *Ceruicis inclinatio.*
14 *Ille caput, hic humeros,*
15 *Ille ceruices impetit.*

16 *Accede, retrocede, pete, repete:*
17 *Subdola ſubdolà*
18 *Ars eluditur arte.*
19 *Verſemur omnes pariter*
20 *Rapidi more turbinis.*

Diuerbium vndecimum.

Sat. *Agite concrepemus*
Thyrſis alterna, & cornibus.
V.e Ch.P. *Nos accinentes occinamus ludicro.*

Canticum tertium.

Ch.P.» *Flauus vitrea Bacchus in patera*
» *Aureo blandum radiat ore.*
» *Latet in croceo flamma liquore:*
» *Proditur croceo flamma colore.*
» *Tacita ſiren illice forma*
» *Prouocat hauſtum:*
» *Animus aureo mergitur hauſtu,*
» *Rapitur æſtu.*
» *Namq; per imas fuſa medullas*
» *Placida peſtis furit, & impotens*
» *Sæuit; vndanti velut aheno*

Spu-

» *Spumeus alte exuberat ardor,*
» *Seque euoluit murmur aquai:*
» *Magno ſtridet pruna ſonore.*
» *Hæret Baccho comes Erinnys.*
» *Temperent gelidæ pocula lymphæ.*

Diuerbium duodecimum.

Sat. *Heus, ecquid hoc? cæcutio.*
Fau. *Et mihi nigra nox inuoluit oculos.*
V.e Ch.P. *En partus temulentiæ.*



Gel-

Gèlbeus, Ch. PP. Faunus, Baalus canis, siue Pastor sub forma villosi canis, Satyrus.

Diuerbium decimumtertium.

Quoties punctorum series, toties fingeda vox Canis, vt cum metris consentiat.

Gel. *EIa age, Baal, age, Baal, impete*
Hircipedes cornigeros.
Ipse subibo specum.
Ba. .. .. —
V. e Ch. P. *Ha, Ha, perniciter*
Vt fuga satyrisci euanuere.
Ba. .. .. —
Sa. *Caue canem: hinc exili.*
Fau. *Clementer quæso* -
Ba. .. .. —
Fau. *Calces obteris.*
Ba. .. .. —
Sa. *Mî canis calces adpetit.*
Ba. .. .. —
Fau. *Hei pœne denasatus*
Sum miser, hanc in arborem
Tam grauiter impegi.
Gel. *Ha, ha, ha, ha.* —
Ba. .. ..

V. e Ch. P. *Vrge Caper.* —
Sa. *Hu, hu, cornua*
Contriui hac rupe, & cranium.
Gel. *Ha, Ha, Ha, Ha,* —
Ba. .. ..,
Sa. *Hinc iam sis, canis, apage* -
Ba. .. ..
Sat. *In malam rem.* -
Ba. .. ..
Sat. *Si morsu me petiueris,* -
Ba. .. ..
Sat. *Hoc calce repetitus* -
Ba. .. .. ,
Sat. *Pro dente feres vngulam.* —
Ba. .. ..
Sat. *Heus, Faune* -
Ch. PP. *Fugit.* -
Sat. *Qua?* -
Ba. .. .. —
Ch. P. *Ad dexteram.*
Ba. .. .. .. —
Sat. *Eo.* -
Ch. P. *Heus hàcijt.* —
Sa. *Redeo.*
Ba. .. .. —

Ch.P. *Ad dexteram inquam.*
Gel. *Ha, ha, ha.* -
Sat. *An non dextera hæc?*
Ba. .. .. .. —
Ch. *Iſtac, viden?* -
Sat. *En accedo.*
Ba. .. —
Ch. *Illàc.* -
Sat. *Malum: hac, iſtac, illac; iterum*
Hac mala male offendi. -
Gel. *Ha, ha, ha.* -
Ba. .. .. .
.. ..
Sat. *Sceleſti luditis; quà licet abeo.*
Ba. .. ..
Gel. *Ehem, Baale, ehem, Baale; iam ſat eſt.*
Huc ades, mi villoſe, huc ades, ſtrenue.
Meminerint opinor tui in poſterum
Semiferi capripedes.
Vrgere non abſiſtam capriſemores
Ereptum donec vaſculum reddiderint.

Heberus, Raguelus.

Soliuerbium primum.

Heb. TEne, inuiſe puer, regno, ſacriſq; potiri?
Dumq. aras conor tibi demere, ſceptra parari?
In ſcyllam inciderim cupiens vitare charybdim?
Haud quaquam: nec victa iacent odia aſpera noſtri
Pectoris: experiar ſceleriſue, doliue quod vſquam eſt.
Diſcrucior. —

Diuerbium decimumquartum.

Rag. Tacito tecum quid pectore verſas?
Cur tibi trux facies? patrem quid torua tueris?
Anne etiam inuidiæ ſtimulis agitabere amaris
Tu ſolus, dum læta domus, dum funditus omnis
Sacrorum ſpes eripitur?
Heb. Dolor inde graueſcit.
» Rag. Irritus eſt expes mæror. non ſæpius iſtuc,
Liuoris dum colla iugo laxare monebam?
Expertus præbeto fidem. quid profuit olim
Te ciuem ingenuas didiciſſe fideliter artes,
» Si nondum hoc hæſit: multo grauiora ſuorum
» Inuidiam perferre, alijs quam inferre malorum?

" *Qualis.n.libani frondosa cacumine Cedrus*
" *Nuper subiecti despectans aquora campi*
" *Fœcundæ frondis late ostentabat honores;*
" *Nullus quam Pastor, nullus non visit arator:*
" *Si mala radici, teneræue innata medullæ*
" *Tinea succrescat, nec inertis cura coloni*
" *Excutiat virus, nutricem pascitur ipsam;*
" *Lapsa cadunt folia, arentes languentia ramos*
" *Pomaq; destituunt: deuexo pondere donec*
" *Ad terram fluit ingenti prostrata ruina.*
" *Nullus eam Pastor, nullus non fleuit arator.*
" *Talis inoffensa nuper qui mente virebat,*
" *Et pubescentis florebat vere iuuentæ,*
" *Huc si vipeream præcordia ad intima pestem*
" *Subdolus inspiret liuor, foueatq; venenum*
" *Infelix, alimenta suo fert ipse furori,*
" *Nec pote speratos virtutum promere fœtus.*
" *Pallescit vultus; liuescunt lumina, pectus*
" *Vritur, & sensim sine sensu tabe peresus*
" *Non minus, inuisos quam carpit, carpitur ipse.*
Heb. *Esto: iuuat carpi, carpatur vt ipse puellus.*
Rag. *Ipse tuæ, si non pueri, miseresce iuuentæ.*
Heb. *Non miserebor, erit dum non miserabilis ille.*
Rag. *Nate malum, ne tu forte premare, preme.*
" Heb. *Sopitur vulgare malum; me grande fatigat.*

„ Rag. *Quod nequijt ratio, mutet mutabile tempus.*
„ Heb. *Tempore fit grauius regnat cum pectore virus.*
„ Rag. *Effrenes animos virtus generosa retundit.*
„ Heb. *Sed non, immota liuor cum fronte repugnat.*
„ Rag. *Sanari voluisse fuit pars magna salutis.*
Heb. *Sanari nequeo velle, nequire volo.*
Rag. *Te deiecerunt sana de mente dolores.*
Heb. *Perciperem nullos insana mente dolores.*
Rag. *Flectere num speras te poße oracula Diuum?*
„ Heb. *Nil desperarit cui nil sperare licebit.*
„ Rag. *Sortiri nequeunt lætos cœpta impia fines.*
Heb. *Sæpe dies phœbum, nigro quem vidit eoo*
Surgentem, aspexit multa cum luce cadentem.
Rag. *Cede tamen pueri cognato sanguine victus.*
Heb. *Cesserit ille prius sacrorum insignia nobis.*
Rag. *Te meminisse decet deberi lege Naimo.*
Heb. *Deuiq; vera, pater, memoras; ast iuuida cogit*
Mens peiora sequi, pectus pulsante dolore.
Non secus aduerso nitentem flumine nautam
Præcipitem rapit vnda: cadit labor irritus artis.
Rag. *Mens incerta labat: dignas expendere pœnas*
Fas fuit obnixum tam dura fronte parenti;
Sed me frangit amor. quæ pœna decentior illum
Vrgeat? Inuideat: non inuenere Tyranni
Tormentum crudele magis: sibi viuat Erinnys.

Se

Se laceret liuor : quid contra oracula poſſit?
Nate, Vale : miſerande, tuo te trado dolori.
Torquendum.

Soliuerbium ſecundum.

Heb. *Quid ni? tanti eſt; modo cauſa doloris*
Diſpereat puer : huic inuiſam excindere vitam
Stat fixum, ſtat fixum inquam; vis nulla reuellet.



CHORI PASTORVM

Saltatio ſecunda.

Leniore furens ira
Cæca raptat nubila
Sæuus Auſter,
Stridulæ quatit brachia ſyluæ.
Mitius campo victor aperto
Tumens amnis
Rupto ruit aggere,
Et ſpumanti mugit vnda;

Iuuenile quam liuoris
Pectus œſtro percitum
Sæuit, ardet,
Proterit auſu iura nefaſto.
Triſtia læto proſpicit ore,
Læta triſti.
Ora color deſerit,
Mæſta vorat corda calor.

Forte graui ſed camœna
Immerentem premimus.
An puello
Studio Paſtor fauet amico?
Pallet Heberus? pallet amore.
Ima ſenſim
Concoquit præcordia
Fax amoris, non liuoris.

Sed doloſa nos fefellit
Dira lues facie.
Corde latens
Liuida produnt ora venenum.
Subdolus alte latet vt anguis!
Ecquis apte
Tela vitet liuida?
Subit liuor ora amoris.



ACTVS TERTIVS

AGGÆVS

Soliuerbium primum.

INterea læto mulcens mea pectora cantu
Hìc turbam opperiar venatibus arma parantem.

Canticum primum.

Liuidus incertos venetur frater honores:
Sectari me lustra iuuat, saltusq; ferarum.
Illum mordaces curæq; iræq; flagellent:
Me nemora, & vario florentes gramine colles
Accipiant, gelidæq; cauis in vallibus vmbræ.
Fortunata dies, patriæ qua finibus exul
Ciuica iucundis mutaui mœnia syluis.
Tum mihi tranquillæ decerpere gaudia vitæ,
Curarumq; graues licuit fregisse catenas,
Queîs & auarities, & honorum inhonesta cupido
Captiuam speciosa trahunt in vincula turbam.
" *Quid iuuat ingenti cumulata labore supellex,*
" *Si curæ ingeminant, inopes si copia reddit,*
" *Et mens in rebus misere tabescit opimis?*

" Quid iuuat optati conſcendere culmen honoris,
" Si caſu grauiore ruunt quos ardua ſedes
" Voluit, & àeriæ quatiuntur fulmine turres?
O nos felices ſyluæ, ruriſq; coloni!
Pauperies opulenta quibus ſua dona miniſtrat,
Ambitione procul, ſæuaq; cupidine fraudum,
Ni fera ſi quando eſt laqueis fallenda doloſis.
Paſtori certant aer, mare, ſydera, tellus
Fundere quidquid opum naturæ amplectitur orbis.
Sol aurum, radijs argentum luna coruſcis,
Terra dapes, mel apes, grauidi poma aurea rami,
Vbera lactis oues, gutture carmen aues,
Murmur aquæ, vitis gemmas, leuis aura ſuſurros,
Et matutinum manna ferunt folia.
Dant chòreas leni commoti flamine flores,
Et fugientem auram flexa ceruice ſalutant,
Ipſe ſuas dum mulcet oues in gramine læto,
Agreſti tenerum modulatus arundine carmen.
Vt lubet, auratum pulchra teſtudine limen
Rex terat, elata cui ſtipet ſede ſedenti
Hinc, atq; hinc latera accinctus multo enſe ſatelles:
Bella canat, partoſq; ferat ſuper aſtra triumphos.
Nobis pugna feræ, hoſtis aper, fera claſſica cornu,
Sunt caueæ carcer, pro denſo retia vallo,
Miles inardeſcens acres, vis fida, Moloſſi;

Pro populo viridem prætexens populus amnem,
Aut aſſultantes teneris cum matribus agni;
Regia ſceptra Pedum: gemmatum ſydera tectum,
Dant picturatos cælorum mœnia muros,
Illita dum radijs Tithonia matutinis
Mille trahit varios, Phœbo pingente, colores.
Marmoreum non terra ſolum, pictoſue lapillos,
Sed calcanda parat terreni ſydera cæli,
Et collucentes per roſcida gramina gemmas.
Nec deſunt quæ ſaxa modos iterantia partes
Aſſentantis agant, non vt gens aulica turpi
Fallere docta dolo, ſed veras reddere voces.



Aggæus,

Echo.

Diuerbium primum.

DIc age (quandoquidem contenta voce lacesso)
O vox, quæ colles, vicinumq. incolis antrum,
Quem reris, cui cura vdæ per pascua vallis
Lanigerum ductare gregem? Ech. *Regem.*
Agg. *Antra ferarum,*
Quidue putas caulas? Ech. *Aulas.*
Agg. *Quid prisca virorum*
Ante ætas gessit, quam regna parauit? Ech. *Arauit.*
Agg. *Regna metebat agris: quid mi contendere suades*
Pectora ne sensus diuexet amarus? Ech. *Ama rus.*
Agg. *Corda quis accipiet ruri fluitantia portus?* Ech. *Hortus.*
Agg. *Ciuiles non mens tranquilla quiescet*
Si repetam terras? Ech. *Erras.*
Agg. *Vin' ergo frequentes*
Effugiam pláteas? Ech. *Lateas.*
Agg. *Florentibus annis*
Quid mihi ni in seniũ nũmorũ vener aceruos? Ech. *Ceruos.*
Agg. *Mi ne igitur iuueniq. seniq. carendum*

Di-

Diuitijs? Ech. *Vitijs.*

Agg. *Vitiosæ alimenta iuuentæ*
Sufficit, & vitæ num causa pecunia diræ? Ech. *Iræ.*

Agg. *Quam miserum pretiosis cernere rixis*
Vnanimes ardere domos! Ech. *O mos!*

„ Agg. *Quid opimis*
„ *Impendet mensis?* „ Ech. *Ensis.*

„ Agg. *Num diuitis vllum*
„ *Pectus, quod nullo pacatum fluctuat æstu*
„ *Curarum?* „ Ech. *Rarum.*

Agg. *Quos tanta incommoda passos*
Rebimur esse viros? Ech. *Iros.*

Agg. „ *Opulentia fallax,*
„ *Oet opes inopes, cuncta chimæra!* „ Ech. *Mera.*

Agg. „ *O mala quæ bona sunt mortalia!* Ech. *Talia.*

Agg. *Præstat*
Exercens durum vita nouale. Ech. *Vale.*



Ag-

Aggæus, Orebus, Chorus venatorum.

Diuerbium ſecundum.

Agg. *EN comites: rauco ſtrepuerunt cornua cantu.*
Heus tam ſerus ades? iam te dum demoror, annus
Labitur, o ſegnis.
Oreb. *Dum ſe venatibus aptat*
Turba, Moabus adeſt. vocat in certamina cantus.
Vici equidem; ſed ſera tamen victoria noſtrum
Diſtulit acceſſum.
Agg. *Cantando vincere quemquam*
Tu ne queas, admota rudi cui fiſtula labro
Non ſemel vlla fuit?
Oreb. *Non ſemel vlla fuit?*
Ergo animus tentare tibi eſt, ac ponere pignus?
Agg. *Eſt animus tentare mihi, eſt & ponere pignus.*
Pars veſtrum interea vicinas cingito ſyluas.
Ore. *Pono arcum, magnis quem niſibus incuruata*
Vix effinxerunt annoſi cornua cerui.
Hem capita vt ſolido perfecta nitent elephanto.
Agg. *At nos hoc cornu, quo non præſtantius vllum*
Rauciſono terrore feras agitare, viroſq.
Aureus extremas en ambit circulus oras,

Et triplici argentum ſuſpendit flexile nexu.
Tu noſtræ ſenior iudex accede Camœnæ.
Vn.Ch.V. *Irrita præcipio, me iudice, pignora ſunto.*
Sat, ſi digna ferat, victori, præmia laudum.
Tu prior incipies, Aggæe, ſequeris, Orebe.

Quæ ſpecies metrorum vidi in Notis.

Canticum ſecundum.

Ch. Ve. *Dicite, Paſtores, alternum dicite carmen.*
Agg. *Prona flores audituri,*
Vide, curuant capita.
Ede loquacibus
Sibila buxis.
Oreb. *En Mæandris auditurus*
Se moratur riuulus.
Adde ſonantibus
Carmina neruis.
Agg. *Paſtores, o Paſtores,*
Qui cantui fauetis
Meo, ſi mel auetis,
Si quæritis honores
Veris, & nitidum diu ſerenum;
Me petite, cui gratiæ dedère
In corde ver, in ore mel habere.

Oreb. *Pastores, o Pastores,*
Qui pluuiam timetis,
Cum nubila videtis,
Qui fugitis horrores
Hyemis, gelidam noctu pruinam;
Me fugite, me fugite, qui mœsto
Hyemem corde, nubes ore gesto.

Ch.Ve. *Pergite flos Pastorum,*
Certamen hoc sonorum.

Agg. *Bis quæ voces, Nympha, canis*
Iterato murmure,
Quibus artibus amica
Comparentur pectora
Effare cum clamore.

Echo. *Amore, more.*

Oreb. *Vox, quæ lates, lympha cadit*
Quà muscoso marmore,
Quibus artibus amica
Comparentur pectora
Effer: an solo amore,
Et more? --

Echo. *Ore, re.*

Ch.Ve. *Pergite, flos Pastorum,*
Certamen hoc sonorum.

Agg. *Soluere primæuam primus diuina parentem*
Iussa draco docuit: credula prima parens.
Credula tu mater magis, an draco subdolus ille?
Subdolus ille draco, credula prima parens.

Oreb. *Liuor edax docuit fraterno sanguine fratrem*
Conscelerare manus: sæuus vterq; fuit.
Sæuior an liuor, frater magis impius ille?
Impius ille, tamen sæuus vterq; fuit.

Ch.Ve. *Pergite, Pastores, alternum pergite carmen.*

Agg. *Serpens iuuenta nitidus*
In curua reuolutus
Se dorsa iaculatur,
Arcus, & idem iaculum.

Oreb. *Serpens iuuenta nitidus*
Volubilibus orbibus
Se subrotat, vehitque,
Auriga, currus idem.

Agg. *Trahit mæandros anguis.*

Oreb. *Trahit mæandros amnis.*

Agg. *An anguis amnis squammeus?*

Oreb. *An amnis anguis liquidus?*

Ch.Ve. *Mittite, flos Pastorum,*
Certamen hoc sonorum.

Agg. *Candidior cycno, rapidis velocior Euris,*
Robore Getùlo nil concessure leoni,

No-

Noster amor Ledan, vis o mea, prospice, Ledan,
Ne ferus incauto lupus insidietur ouili.

Oreb. *Frontis ebur geminans, argentea vellera gestans,*
Poma sub albenti demittens lactea ventre,
Capra, mei spes vna gregis, vitare memento
Si qua graues fuerint lædentia pabula fœtas.

Ch.Ve. *Sistite, Pastores, alternum sistite carmen.*

Diuerbium tertium.

Vn.e C.V. *Haud facile est nobis tantas componere lites.*
Este pares: vos quando pares & gloria syluæ,
Et decor, & pulcro sociauit flore iuuenta.

Agg. *Vicimus inuicti: vos hinc præcurrite: rau: rau.*



Gèlbeus, Satyrus.

Soliuerbium secundum.

Gel. *SI belle dolus cesserit, restituet*
Dolus doliolum.
His interim in faucibus has pedicas
Furtiuè trunco huiusce annectam arboris.
O si se mihi nunc offerret satyrus!
At eccum cum laguncula.
Quam mihi tempestiue se dat obuium!

Diuerbium quartum.

Sat. *Ehem, sceleste.* —
Gel. *Hei.* —
Sat. *Morere.*
Gel. *En morior.* —
Sat. *Heus, ohe, sta.* —
Gel. *Iam òccidi,*
Nil audio. —
Sat. *Ne labere.* —
Gel. *Nil audio.*
Sat. *Sta inquam.* —

Iu-

Gel. *Iubes? Audio.*
Et redit vita exanimi.
Sat. *Tun'ausus es, ò furcifer,*
Immissis nuper canibus,
Turbas ciere in me, meosq; socios,
Et malus malis modis lusos agere?
Gel. *Men'ausum tibi illudere,*
Cuius verenda species
Ad se se honorem vel inuitum prouocat?
Sat. *Quid igitur gerebas hic negotij?*
Gel. *Quæsitum veneram meam lagunculam.*
Sat. *En, hæccine est? ---*
Gel. *Est istæc. sic sufficiant*
Et potum vitis tibi, & syluæ pabula,
Huc redde mi lagunculam.
Sat. *Vah. ---*
Gel. *Quid, ah quid caprinos hosce ocellulos*
Auertis? an exanimis vt concidam?
Sat sit negasse œnophorum,
Aspectum ne negaueris,
Ne protinus hìc moriar.
His ex ocellulis
Ceu geminis è fenestellis Gratiæ
Prospectant, se se dedant vt præcipites.
Quid solis in ocellis laudes demoror?

Totum venustas suis ipsa manibus
Te finxit, & has vitæ in oras extulit.
O faciem luteolam!
O robori ferendo pares humeros!
Non desit fronte, ac pedibus
Prælarga cornu copia.
Qui tanti talem genuere parentes?
Num fuit ille caper?
Num fuit illa capra?
Auertis adhuc lumina?
Tantæ ne animis syluestribus iræ?
Ah sine te exorarier
O nostri Pan-spermia, & chaos sæculi.

Sat. *Quid panspermiã, quidue chaos blateras?*
Men' laudas, an illudis?

Gel. *Veras, merasq; laudes in te confero,*
O satyrisce meus, quo non satyriscior alter.

Sat. *En sino me exorarier:*
En ad te vorto lumina;
Auorto tamen vasculum.

Gel. *Tuos aureolos mi reddis oculos,*
Et vile negas vasculum?
Ah redde mi & doliolum.

Sat. *Et ego, vt tute nuper, nihil audio.*

Gel. *Ah redde.---*

Nihil

Sat. *Nihil audio.*
Gel. *Audi, mea voluptas, mea amœnitas,*
Meus ocellulus, meum labellulum,
Meum suauium, meum delicium,
Et redde mì doliolum.---
Sa. *Nil audio.*
Gel. *Tenelle turturille,*
Nitidule columbule,
Bellatule passercule,
Mollicule caseole,
Alueole nectaree,
Mellitulum doliolum,
Da mì, da mì doliolum.
Sat. *Si tantum verba dederis,*
Lagenam non expresseris.
Gel. *Addam & verbis munera.--*
Sat. *Quæ munera?*
Gel. *Est hac in pera nectar mihi ambrosium,*
Quod si odoratus fueris,
Totum te fieri nasum rogaueris.
Quod si primore linguula
Pauxillum attentaueris,
Totum te fieri linguam rogaueris.
Sat. *Exprome nectar protinus.*
Gel. *At audi: est aura tènuius.*

Ni tibi dum in ora bolos insero,
Admittas hos in os occlusis penitus
Et oculis, & naribus;
Ex oculis, e naribus
In tenues expirent auras ocyus.

Sat. Vt lubet: modo os pateat.
En iam ingestis dextera
Occludit nares digitis.
Sic vero condam oculos
Compressis probe pàlpebris.

Gel. Ni læuam his adpresseris,
Diductis vi furtiua sensim pàlpebris,
Per tenues erumpet nectar rimulas.

Sat. Grauatur læua œnophoro.

Gel. Depone. ---

Sat. Nempe vt auferas. ---
At inter crura, vt canis caudam, occulam.
En dextra nares, læua premit oculos,
Exprome nectar protinus.

Gel. Bau, bau, bau: caue canem. ---

Sat. Hùi, hùi, fugio.

Gel. Abstuli tandem vasculum.

Sat. Hei, hei, scelestè, imposuisti: siccine
Impune tu me luseris?
Impune vas abstuleris?

Mox inſequor, & aſſequar. ---

Gel. *Si quiueris.*

Sat. *Heus quis mi pedem obtinet?*

Dimitte ſis. ah carnufex, men' etiam

Induxeris in pedicas?

Promiſſum nectar hoccine eſt?

Quam blandis nuper compellabat voculis!

At quam me porro indignis modis habuit

Deriſui, deſpectui!



SA-

Satyrus.

Soliuerbium tertium.

„ *O fœta dolis aſſentantum pectora!*
„ *Amare dum te ſimulant,*
„ *Furtiuis hamant artibus.*
„ *Auratis aucupantur opes retibus.*
„ *Qui blandientes verbulorum floſculos,*
„ *Qui viridantes promiſſorum herbulas*
„ *Mellito ab ore legis, procul effuge,*
„ *Sub floſculis, ſub herbulis*
„ *Doloſus latet coluber.*
„ *Nec roſæ ſpinæ aculeus,*
„ *Nec api ſpina aculei,*
„ *Nec molli ab ore aſſentatorum aberunt*
„ *Fallaciarum cuſpides.*
„ *Hoc vno non te fallent,*
„ *Quod nunquam non te fallent.*
Quam feras inter ſatius
Expertes doli degere,
Quam ſubdolorum inhumanis hominum
Se cœtibus inſerere?
Sed præſtat hic ſedentem nodos ſoluere.

Quam

Quam arcte innexi sunt! nil vngues peragunt.
Auxilium petendum est à dentibus.
Nec quidquam dentes explicant.
Hau, non hæc, malum, ego abrumpam vincula?
Non crebro attractu cruris, pedicàrumq;
Hanc arborem tam valide concutiam,
Vt penitus euulsa solo corruat?
Hui, hui, quid hoc? quæ nubes hæc puluerea
Offunditur in oculos?
Heus quid in caput incidit?
Pol, nidus est. an cùculi,
Qui pridem mihi, & Fauno colloquentibus
Tam importune occinuit?
O belle. vide; imposuit
Cucullum mihi cùculus.
Hem tibi, nunc euoluam nodos scilicet
Exoculatus puluere.
En pedem nodus, nidus caput implicat.
Sed quid ignauus hic captiuus demoror?
Antiquæ vires expromendæ mihi sunt.
He: he: euasi denique,
Te inuito, doli o artifex.
Elata nunc te voce compellabimus,
Vt nos, si licet, licet procul audias:
Non tuis semper capiemur pedicis,

In nostros olim laqueos
Et tu te cades. ---
Ech. *Ades.*
Sat. *An vox hæc antro tonuit?*
Pol, latet illic furcifer.
Et necem, & sepulcrum vnà largiar.
Lustrabo penitus recessus tacitos.
Heus, hoe, prodi, prodi dum hinc, carnufex.
Nil intus est mortalium,
Sed meræ silent tènebræ.
Iam haustus meri largior,
Et tenebrosus algor hic speluncæ
Laxare somno fessos artus prouocant.
In penitissimum me specus adytum,
Et altum in soporem abdam penitus.



He-

Heberus, Edenus.

Diuerbium quintum.

Heb. *IAmne ades, o Edene?*
Ed. *Gradus ter mille remensus*
Non potius celeri videor per inane volatu,
Quam pede per terras?
Heb. *Noram: tibi strenua mens est,*
Aligeriq; pedes.
Ed. *Recto compendia calle*
Corripuere viam: tum me non atria longa
Distinuere mora: nouit me ad limina custos
Miles amicitiæ prisco mihi fœdere vinctus,
Et faciles aditu regales præbuit aures.
Heb. *Sit sane vt memoras: at nunc effare roganti:*
Tam ne repentino fers nuntia digna regressu?
Ed. *Quem tibi præcinui cursum tenuere secundum*
Omnia; consilijs afflauit numen amicum:
Iam tibi tuta salus plenis subit ostia velis.
Heb. *Vera mihi narras?*
Ed. *Veris mage vera putato.*
Heb. *Nunc equidem memini te nil vt nostra verentem*
Vota secundaret regnandi dira cupido.

Ac

„ Ac merito, nec enim patitur consortia regnum.
Eden. Adde, nihil sanctum, nil tam venerabile, iustum,
Fasue, piumue, suis quod non violauerit armis
Regnandi sceleratus amor; trepidantia nedum
Imbellis pueri dubitarit perdere membra.
Quod pereunt pecudes, viduanturq; arua colonis,
Quod syluis non vllus honos, non gratia Musæ,
Egit amor regni. Quod ius, quod fœdera, leges,
Quod meritum, virtusq; iacent, quod nulla pudoris,
Nullaq; amicitiæ ratio, non sanguinis vlla est,
Egit amor Regni. surgunt bella, impia bella?
Relligio obteritur? nulla est reuerentia cœlo?
Regnaq; nepereant perdunt se, regnaq; reges?
Egit amor regni. Dirum, exitiabile monstrum,
Centenas aures, centenaq; lumina, centum
Gestans immenso porrectas agmine dextras.
Innumeræ scelerum facies huic dira propago;
Curæq; insidiæq;, timor, vis, ira, minæq;,
Suspicio, cædes, audacia cæca, furores,
Furtaq; proditio, simulataq; verba, rapinæ.
Prodigium, quo non gens ethnica fœdius vllum
Finxerit: Harpyas, armatas igne Chimæras,
Scyllasq; Hydrasq; Briarèaq; Centaurosq;
Hunc animum spirant, hæc numina sola Tyranni
Agnorunt, venerantur, amant; nil sacra, Deumque.

Mis-

Heb. *Mitte: quid hæc autem digressus origine prima*
Sermonum, frustra multis ingrata reuoluis?
Talia suadentes, cumq; ipsis regna Tyrannis
Dispereant, modo nostra tamen nil vita laboret.
Ed. *Scilicet hoc primum, nam.*
Heb. *Rursum excurrere tentas.*
Quin age, dic tandem: quid fers? quam dira Naimum
Mortis imago manet? Si tamen vlla manet.
Ed. *Vix tulerat miles trepidantes Regis ad aures*
Aduenisse virum magna, atq; arcana ferentem
De Regno, de Rege; iubet sub tecta vocari,
Sed tamen excussum penitus, ac prorsus inermem.
Audijt attente narrantem singula rerum:
Turbatus rogitat nomenq; genusq; puelli.
Audito, subita ceu cuspide saucius infit:
Heu genus inuisum, & generi lethalia nostro
Nomina, non stirpem semel extirpaße meorum
Sat fuerat? tum nulla meis firmamina verbis
Admisit, sola contentus stirpe puelli.
Protinus horrenda truculentum voce ministrum
Aduocat; hic gelido mihi genua labare tremore,
Ac mecum tacitus me sat vixiße putare.
Heb. *Ha, ha, he, lipidum.*
Ed. *Sed fors vestigia torsit,*
Atq; alio secum metuenda pericula vertit.

Im-

Imperat accito, me non ſperante, miniſtro
Eiectum vltrices puerum Iordanis in vndas,
Quem me, quem certis, deprehenderit, indice, ſignis.

Heb. Cur ferro mactare negat? cur flumine mergit?

Ed. Eſſe nefas retur puerili ſanguine dextram
Commaculare: necem pueri, culpamq; Tyranni
Eluet, & curſu ſecum feret vnda fugaci.

Heb. Fas dextram maculare negat, fas mergere retur,
Perdereq; infantes? o relligioſa Tyranni
Pectora! quæ colant pulicem, glutire Camelum
Nil dubitant. quid deinde iubet?

Ed. Dimittit vtrunque.

Heb. Munere te nullo?

Ed. Non munera magna videntur
Viua gruem collo colla extraxiſſe lupino?
Incolumen dira me nunquam rebar ab aula
Ceſſurum, toties luſtratum lumine toruo
Reddidit exanimem.

Heb. Dic dum: qua parte ſatelles
Huc aderit?

Ed. Patri ereptum iam forte Naimum
Sedulus extulerit: nam non procul hincce locorum
Dum pariter gradimur, prætentà proxima deſtrà
Tecta Sacerdotis, manifeſtaq; ſigna puelli
Edocui: rapit ille viam violentior Auſtro.

Hau,

Heb. *Hau, prius adduxes: illo prodente, Sacerdos*
Noſcet odoratus noſtræ veſtigia fraudis.
Ed. *Pelle metum: diris deuota ſilentia verbis*
Fortunæ, vitæq; ſui, me aſtante, Tyranni
Obſtrinxit.
Heb. *Noſtro faueat fors prona labori.*
Si quando ſacro fiam conſpectus honore,
Spondeo digna tuis, cumulataq; præmia factis.
„ Ed. *Promeritis memorem cum fecit amicus amicum,*
Præmia digna tulit, ſatis hæc mihi præmia ſunto.
Heb. *Sat cepiſſe tibi, ſed non ſat tradere nobis.*
Ed. *Iam vale.*
Heb. *Tuq; vale. noſtras nunc deſerat ædes,*
Vt puerum vates, quem non inuenerit, vngat.



CHORI PASTORVM.

Saltatio tertia.

ERgon' agnato fraude puello
Dire, dira texuisti
Funera, liuor?
O' durata ferreo
Pectora sæclo!
Fortunati quos alebant
Aurea spreto sæcula ab auro!

Roseo nondum spicula flore,
Nec doloso fraus tegebat
Angue venena.
Sinu sed innocuo
Otia agentes
Pax fouebat alta gentes:
Aberat dolus, aberat dolor.

Tenerum vernis flatibus annum
Respirantem, & ridentem
Vndique pictis
Flosculorum osculis,
Vbere roris
Picti ver lactabat oris,
Tempora mulcens nescia brumæ.

Mixta liquenti cinnama amomo,
Et sudanti dabat ilex
Cortice nectar.
Pede lympha argenteo
Mellea nabat,
Colliumq;, valliunq;
Teneros inter lapsa smaragdos.

Florifer idem frugifer annus
Aurea floreo texebat
Poma monili.
Deliquebat mitibus
Gemma racemis.
Sed (ò vices!) cuncta retro,
Fraude reperta, lapsa referri.

Rosei promunt spicula flores,
Et dolosi virus angues.
Sæua cruoris
Nunc & sitis pectore
Aestuat alto,
Nunc & astus immerenti
Vltima nectit fata puello.

O', potenti, numen, arte
Coniuratos falle dolos:
Aureos in exitus
Ferrea tandem? cœpta recude.



ACTVS

ACTVS QVARTVS.

* Adulla. * Rubenus.

Diuerbium primum.

Nate, iter accelera, nequà nos forte ſatelles
Occupet, hanc vitam patruo, mea vita, memento
Te debere tuo, qui me veniſſe miniſtrum
Lethiferum tibi, nate, audin? veniſſe miniſtrum
Præmonuit, totumq; minas, cædeſq; ſonantem
Verborum blandis ambagibus emolliuit,
Donec te inſtanti poſſem ſubducere letho.
At nunc quæ regio, quis te locus occulet vſquam
Dum primæ ſpirans eluditur impetus iræ?
En tibi læua latet tuto ſpelunca receſſu,
Abdita cui denſæ præcludunt oſtia frondes:
Huc, fili, ſuccede: ferent tibi mollia forſan
Saxa, negant hominum quam ſaxea corda ſalutem.
Luce breui careas, ne ſemper luce carere
Cogaris, mea lux. Cautes, mitiſſima cautes,
Theſauri cape dona mei, mea viſcera habeto
Amplexu tutanda tuo. tu [a] matris ocellum a Patris.
Conde ſupercilio, fida cauerna, tuo.
*Me * miſerã! properat greſſu reſonãte ſatelles.* * Miſerum.

Therodamas, Adulla, Naimus, Satyrus, Ch. PP.

Diuerbium secundum.

(quam

Th. Perfida [a] vbi es? moritura [b] vbi es? an me illudere quis
Ausus erit, cuius vel spiritus agmina differt,
Vt ventus plumas auium, papposq; volantes?
En tacet, en astat [c] pallenti fœmina vultu.
Ni me [d] materni flexisset amoris imago,
Amphitryoniadæ mihi maxima numina iuro,
Iam flamma vestros aboleßem vltrice penates,
Teq; tuumq; genus radicitus extirpaßem.
Da puerum.

Ad. Qui nullus adest?

Th. Simulata recedant.

Ad. O vtinam simulem: o vtinam possim ora tueri
Nate tua; haud dubitem vadens per tela, per ignes
Eripere incolumem; nec te vis impia, nec te
Vulnera complexu possint diuellere nostro;
Quin aut vna salus, aut nos commune periclum
Hauriret.

Th. Nos, nos etiam commune periclum
Cogit adhuc tenuem restinguere fonte fauillam,
Ne furtim crescens inopina incendia iactet,

a Perfide.
b Moriture.
c Facie pallēte Sacerdos.
d Ni me flexisset patriæ pietatis imago.

Queis

Queis regnum cum Rege rogo inuoluatur eodem.

Ad. *Quis nostro affingit tam dira ostenta Naimo?*
Vestra ne credulitas crudelis?

Th. *Talia Regi*
De puero quis damna canat nil scire laboro.
Scimus herum ventura sibi portenta pauentem
Me puerum rapido iussisse immergere fluctu.

Ad. *Siccine ficta subit quæcunq; lubido Tyrannum*
Fit rata? sic miseræ [e] rapiuntur pignora [f] matri? e *Misero.* f *Patri.*
Et Deus hæc oculis e cœlo despicit æquis?

Th. *Nectis adhuc ambage moras; vbi natus?*

Ad. *Vbi nos,*
Qui quondam in patria florenti viximus æuo?
Primus vbi sacrorum hæres? Vbi vita Nabali?
Tu puerum, sed cum puero nos quærimus omnia.

Th. *Prodere cogèris, renuis quod sponte fateri.*

„ Ad. *Nullos admittit pietas animosa timores.*

„ Th. *Victa cadit pietas, vbi viribus obuia fiat.*

„ Ad. *Inferri vis nulla potest periſſe volenti.*

„ Th. *Sed voluisse mori prope mors admota repellet.*

Ad. *Sic vobis regnum felix, mihi patria tecta*
Cernere contingat, superaq; hac luce potiri,
Vt puer immensa telluris mole grauatus
Luce caret.

Th. *Cassos pueri nos cæde dolemus,*

Ne tamen infecta frustratus clade reuertar,
g Patris. Neu Ducis imperio nostri parere recusem:
h tu pater exolues traiectus pectora, &c. Subductum si forte negent præbere puellum
Pro nato[g] alterius detur caput; omina nati
Ipsa[h] parens solues traiecta hoc pectora ferro.

Ad. Immo age me potius, me, me: scelus omne parentis,
Si quod erat nati; fode me, nihil ille nec ausus,
Nec potuit puer. en vltro tibi pectora pando.
Tu mihi lethali fixisti corda dolore,
Fige patens etiam vitali cuspide pectus,
Si qua tibi pietas: sine letho vulnera lethum
i Latum. Altera mi tùlerunt, facient hæc altera[i] lætam.
Parcis si sæuis, sæuis si parcis, iniquus
Aequus eris.

Th. Iam mitte preces; mea dextera votis
Præsto aderit iam iamq; tuis. O hasta, trementem
Quam toties tremuere Duces, tremuere phalanges,
k Nunc viscera primum Hasta Sacerdotis, etc. Sume animos: hæc sola tuis laus vltima factis
Dêerat adhuc. spolia ampla feres: [k]per viscera adacta
Maternos artus scrutabere. Cur tibi dextra
Non dedit artificis centenæ cuspidis ictum?
Vt centum gemino terebratum vulnere pectus
Admittat totidem centena morte dolores.
Oppone huc pectus.

Ad. Dixisse nouissima verba

Mî liceat.

Th. *Dum pauca, licet.*

Ad. *Tibi corpora tellus*
Mando, animum tibi summe parens, tibi sume, Naime,
Morte mea vitam: pro te profundere vitam
Vita mihi est, modo morte mea tibi uita supsit.

Th. *Sic adsta; nec cede, [l] meo casura lacerto.* [l] Loco moriture Sacerdos.
Hoc te transadigens ictu nunc exanimem do.

Nai. [m] *Hu Hu, Mater.* [m] Hu, hu, hu pater.

Th. [n] *At instanti quis luctus ab ictu* [n] Instāti, etc.
Auocat?

Sat. *Heus, somnum quis mì hic abrūpit? an hæc vox*
Haud pridem quæ lusit: ades?

Nai. [o] *Ah mater, in antro* [o] Pater, ah pater antro.
Me satyrus vorat.

Sat. *Huì.*

V. è C. *Satyrum cape.*

Al. è C. *It ocyor Euro.*

Th. *Quis puer ex antro accurrēs? hē [p] perfida nostrū* [p] Perfide.
Siccine deludis Regem? mactandus vterque
Tuq; puerq; tuus, [q] maternum crimina nomen [q] Patrium nī crimina nomen obtegiret.
Ni tegeret. —

Me-

Therodamas, Adulla, Naimus.

Diuerbium tertium.

Ad. *HEu nunc demum mihi vulnus adactum!*
Nate, quid egisti? nimia pietate parentem
Dum colis, heu nimium crudelis, nate, fuisti
Ipse tibi, facto pius, & sceleratus eodem.
Nate, tibi vitam simulata morte ferebam;
Tute tibi mortem, vitam prodendo, tulisti.
Dum vitam mihi ferre putas, vitamq; necemq;
Nate, rapis: vitam, quia te, mea vita, necato
Vita mihi mors viua; necem, quia, nate, necari
Pro te non licuit. Si mors tua fert mihi vitam,
Ah liceat mihi, nate, mori, tibi viuere: cur, si
Mors tua vita mihi est, non sit mea mors tibi vita?
Iunge manus, miserande puer, pete poplite terram,
Et vitæ, mortisq; tuæ venerare ministrum:
Vitam ora, subiture necem. Te, belliger heros,
Gènua rogant hæc flexa, animo flectare benigno,
Supplicium hæc supplex auertas dextera poscit.
Hiccine sollicitans regalia corda puellus?
Hæne manus nulli nocuæ nocuisse Tyranno
Audebunt? quì crimen aget qui crimina nulla

Nouit

Nouit adhuc insons? aut quæ sine crimine culpa est?
Si subit hos tantum, nullos subit aula timores.
Pœna tamen petitur? grauior quæ pœna petatur,
Quam trahere insontem miseranda per omnia vitam?
Exul, inops viuat, mortemq; miserrimus optet,
Nec pereat, longa quò possit morte perire.

Th. Nostra velut rupes, circumlatrantibus vndis,
Mens immota manens nil intractabilis audit.
Da natum.

Ad. Largire moram dum verba supremo
Amplexu [a] genitrix fundo, dumq; oscula iungo. a Genitor.

Th. Me tuus iste dolor, fieri quod posse negabam,
In mores docet ire nouos: age tempora dentur,
Sed lacrymis, vt nostra ferant vel munera luctum.

Ad. O pignus mihi dulce olim, o mea sera voluptas,
Nunc tantum dolor, & lacrymæ. o spes vana parentis,
Cui sacra, cui [b] seras optaui credula luces. b Seros optaui credulus annos.
Te ne meis, o care puer, pia sydera votis
Annuerunt, me vt desereres, te [c] orbata dolerem? c Te orbatus abirẽ?
In mea damna olim concepi vota, precesq;
Ante mori disces, quam viuere; & ante fuisse,
Quam fueris. Tibi nostra olim hæc brachia dulces
Præbuerant cunas, at nunc immite pherètrum
Præbent: his ego te non molli, nate, fouebo
Amplexu posthac; non tu mea colla lacertis

La-

Lacteolis cingens, blando dabis oscula vultu
Arridens; leni non victus membra sopore
d In patrios humeros. [d] Vbera in hæc matris fessum caput inclinabis.
Fortunata soror tanto prærepta dolori!
At me infelicem! cui tantum numina vitam
In mortem traxere tuam. sine lumina siccem,
Nate, mihi largo mergentia flumine vultum,
Et singultantes intercludentia voces.

Th. Iam questus abrumpe, parens: voluuntur inanes,
Nil opis in lacrymis.

Ad. At saltem corda leuantur
Prodiga dum magnos eiectant lumina fletus.
Parua mora est lacrymis. Accede, o vita, tenellos
e Vt tibi dextra patris. [e] Dextra tibi vt matris viuenti condat ocellos.
Tale ministerium debebas, nate, parenti;
Debita sed nostro seruantur forte dolori,
f Nunc patria. Quæ tibi [f] materna præstantur munera dextra.
Mox & idem flumen mihi te, spectabile lumen,
g Patrisque. Tu modo lætus obi, etc. Extinguet, vitamq; simul natiq; [g] parentisq;
At tu lætus obi, nam quamuis paruus, & insons,
At formidando moreris formido Tyranno.
h Patris. Nate hos amplexus, suprema hæc oscula [h] matris
Accipe: plenus abito mei, vt pars maxima tecum
Nostri obeat. cur non tibi nunc, o corculum, in ora
Hunc animum expiro? vel cur hæc oscula carum
Non

Non tibi spiritulum exugunt? vt viuere posses
Me [x] viua, aut ego te possem pereunte perire? x Viuo.
Lingua abit in lacrymas, nequeo iam plura; sed arcte
Te amplecti, te flere queo: sint ora madentes
Hi oculi, labia hæ palpèbræ, verbaq; fletus.

Th. *Non modus est lacrymis. Agite, hinc raptate puellum,*
Indultum satis est.

Nai. [i] *Heu, Mater.* i Pater, ah ah.

Ad. *Mitte querelas:*
Non potes auelli.

Th. *Discerpam.*

Ad. *Haud viuimus ambo?*
Quis vetat ambo mori? sine te mihi, nate, licebit
Viuere, non liceat, te moriente, mori?

Th. *Hic solus debetur aquis.*

Ad. *En lumina flumen*
Nostra tibi geminum; lacrymis mergatur in istis.

Th. *Verba. Vale.*

Nai. *Miserere parens.*

Ad. *Miserere parentis*
Tu potius, [k] quam cernis opis nil ferre valentē. k Quem

Adul-

Adulla.

Monodia prima.

PArtem animæ de corde meæ mihi, dire ſatelles,
Auulſti; rape quod ſupereſt, aut redde quod aufers:
Semianimem vixiſſe mori eſt. heu, perdere vitam
Optanti, vt moriar geminata morte, negaſti.
a *Vno.* *In me* [a] *vna ſimulacra locas vitæq; neciſq;*
Viuere dum nequeo, dum nequeoq; mori.
b *Miſerũ.* *Ergo ne ſic* [b] *miſeram, fili mea vita, parentem*
Deſeris, & viuo? ſine vita viuere poſſum,
Aut ſine morte meo finem poſuiſſe dolori?
Heu, morti vires adimit, vitæq; miniſtrat,
Vt mea non careat vita dolore, dolor.
Sed quid ego inuitam votis accerſere mortem
Conor adhuc? viuam vt moriar: mors vlla, Naime,
An mihi ſit grauior, ſine te quam ducere vitam?
Viuam ne viuam. Quod ſi tamen vlla dolenti
Vita ſuperſtes erit, vita doloris erit.



Obe-

Obedus.

Soliuerbium.

Hac iter ad patrui ſyluestria tecta Rubeni,
Si modo mens recolit Paſtoris verba nepotis.
Hac iter, agnoſco; pergamus. Mente puellum
Quem tueor dextræ implicitum non paſſibus æquis
Militis armati veſtigia lata ſequentem?
Nunquam tam claros vidit mens enthea viſus:
Nulla meos hebetant mortalia nubila ſenſus.
Adſumus abſentes: oculis ſe ſe obuia noſtris
Cuncta minutatim referunt. —

Monodia ſecunda.

En propter amœni
Fluminis vndantes æſtus, ripamq; virentem
It puer: innocuo ſcintillant gaudia vultu.
Ille coloratos inflexo pollice flores
Demetit, & florum flos eſt pulcherrimus ipſe:
Nec ſentit mortis iam iam ſe falce ſecandum.
Effuge, care puer, vicinam fluminis vndam;
Mors tibi tam prope, quam vicina eſt fluminis vnda.

Ah miser: insontem tales ten' soluere pœnas?
Tene genus tam crudele subire necis?
Dum graditur sese vitrea speculatur in vnda,
Atque morans, miransque sibi corridet: at illum
Perdere iam pridem tacito sub corde satelles
Versat. an admota est puerili dextera tergo?
Dextera se retrahit; sceleris, scelus horruit, author.
Iamq: iterum tentat: visu miserabile! saltu
Præcipiti puerum ripa deturbat ab alta.
Voluitur in caput: ipse suo fert dona sepulcro,
Collecti flores manibus dum forte remissis
Lethifera sparguntur aqua. magis ista puellum,
Quam vitæ iactura ferit. Iam vortice torrens
Illum hausit, tenerumq; caput spumantibus vndis
Obruit. En tandem fundo vix redditur imo.
Brachiolis tenus extantem iactatq; rotatq;
Præcipitansq; rapit prono secum alueus amne.
Libratum ne gerit rapidarum cursus aquarum,
Corporeumq; cito superatur flumine pondus?
Sustinet an potius vis vlla latentior illum?
Torpentes iam dura quies occludit ocellos.
Languida iam ceruix inimico rore grauata
Fluctuat, inq; humeros sensim collapsa recumbit.
Qualis vbi occiduo phœbæam lampada ponto
Extinctam, gelidis lacrymantur sydera guttis,

Pallida

Pallida purpureum gemmis onerata colorem
Amittit, lassoq; caput rosa caule reponit.
Quæ tibi mens, miserande puer, quis sensus oberrat?
Ora ne, complexus, dulcesq; parentis amores?
Ipsa quidem matrem tenuis vox, ipsaq; lingua,
Ah miseram matrem moribundo prouocat ore:
Vicinæ matrem responsant vndiq; ripæ.
Errantes oculos iterata ad nomina tollis,
Sed rursum, frustra quæsita matre, recondis.
Infelix quæcunque: patri si vita superstes,
Infelix quicunq; tibi est. —



Rubenus, Obedus, Raguelus, Ch.Past.

Diuerbium quartum.

Rub. *NOn tecta dolorem,*
Non syluæ lenire queunt: errare
Ob. *Sacerdos*
Hiccine?
Rub. *Fert animus,*
Ob. *Ipse est: ornamina produnt.*
Rub. *Dum nostris ferat ipsa malis mors sera medelam.*
Ob. *Salue hominum sydus, diuumque verē de Sacerdos,*
Cui pater æthereus felicem prole parentem
Eße dedit, regno cum libertate parato,
Intrusum patrijs regem quæ pellet ab oris.
Rub. *Scilicet hæc nostris deerant solatia rebus,*
Vt nouus hic miserum luderet aduena patrem.
Ob. *Hoc Deus amoueat; cuius mandata secutus*
Hæc tibi vaticinor.
Rub. *Tu vates ergo ne?*
Ob. *Vates.*
Rub. *O mihi te citius cœlestia iussa tulissent!*
Vt tua vitandas cecinissent præscia clades
Ora mihi: Vatem ten' hæc ventura latebant?

„ Ob. *Libera vaticinam diuina potentia mentem*
„ *Subtrahit, inſpirat, nil hic mortalia poſſunt.*
Ne ſuſpenſa tamen mens hæreat inſcia veri,
Accipe nunc noſtras firmantia ſigna loquelas.
Magne parens, tacito ſolus qui numine torques
Vndiſonoſq; maris tractus, terramq; polumq;
Imperio cuius tenuem molleſcere in vndam
Dura ſilex potuit; ſi me tua numina mittunt,
Si tua iuſſa cano certæ prenuntia ſortis,
Da, pater, vt noſtro cautes hæc leua bacillo
Icta repentinas eiaculetur aquas.
Rub. *Excipiunt portenta preces: ſat facta ſides eſt.*
Rag. *Proh mirum! remeant priſcæ miracula famæ.*
V. e C. *En iterum Moſi pumex vomit aridus amnem.*
Rub. *Nunc demum ingratam cur me producere vitam*
Cœlicolæ voluere, patet.
Scilicet vt tanto poſſem ſupereſſe dolori,
Raptaq; cum nato patriæ mihi regna viderem.
Ob. *Quid memoras? Natum ne tibi rapuere?*
Rub. *Necandum*
Vicini Iordanis aquis.
Ob. *Vtrum ne, ſatelles*
Quem nuper raptabat, erat?
Rub. *Sane ille: ſatelles*
Abripuit.

Ob. *Tun' ergo parens miserabilis ille es,*
Filiolo cuius mens nostra dolore ferebat
Inferias? puerum ne ergo, qui nullus, inungam?
Ni forte, vt cæcis inuoluere sensa tenebris
Assuernnt oracla, meis voluere puellum
Perfundi lacrymis, non rore liquentis oliui.
O vtinam contenta gradu vestigia recto
Ad te direxem, nec me importuna Nepotis
Dicta tui cæptum voluißent flectere callem,
Expectaturum dum te reuocaret ab vrbe.
Rub. *Quas vrbes? quas nunquam adeo? Excidiumne Tyranni*
Accepit, nostro promissaq. regna Naimo?
Ob. *Accepit, pastorq. nepos, pastorq. nepoti*
Qui se se comitem addiderat.
Rub. *Pro hnumina diuum!*
Inuidiam fraudemq. mei sentire Nepotis
Occipio: nuper dimissus ab vrbe satelles
Hæc eadem ventura suo portenta Tyranno
Attulerat: tam dira illi quis monstra canebat,
Ni dudum nobis, pueroq. infensus Heberus?
Eheu, se patruum simulans accire, ministrum
Acciuit lethum natoq. patriq. ferentem.
Ob. *Me miserum! puerum ne tibi, cui regna parabam,*
Eripui imprudens? cumulare dolore dolores,
Heu, potui, dum fausta tibi, dum læta ferebam?

O mea

O mea mens fallax ! o te prodentia verba !
O scelus omne meum !

Rub. *Non te Sanctissime Vates,*
Non ego te arguerim ; sed ferrea corda Nepotis
Prodentis me , teq; simul.

Rag. *Nate impie , nate*
Non me, sed saeui spumantibus aequoris vndis ,
Ten' scelus hoc ? patris quid tecum verba , precesq;
Quid valuere minae ? dignas dabis, improbe, poenas.
Inuidiae caeco rebar tabescere morsu,
Nec plura ausurum .

Rub. *Tua nunc insomnia , frater,*
Experior nostris nimium veracia damnis .
Hi venti, hae palmae arentes, fructusq; cadentes.

Ob. *Quae mihi se se etiam nuper visenda tulerunt*
Heu sero agnosco ! fuit, ah fuit, improbe Pastor,
Mens tua liuoris nigro suffusa veneno
Deijciens pullos maculis interlitus anguis.

Rub. *Tene, puer, raptum, regni clademne dolebo ?*
Regna prius : pro morte tua mea deinde dolenda est
Vita mihi, quam numen adhuc protraxit, vt vnà
Teq; , puer, raptum, regni clademq; viderem.
Anne parum, superi, curis affecta senectus
Nostra videbatur , ni saeui fraude nepotis
Obrueret patruum noua cura ? nouissima fiet;

Nam modo crudelem certum eſt abrumpere lucem,
Teq; ſequi, mi nate. Quid, ah quid, nate, meùm te
Dicere mens amens auſa eſt, quem dira tumentis
Fluminis vnda ſuum correptum vortice fecit?
O ſine luce diem, quæ te ſub luminis auras
Extulit in vitam! ſi te tua vita, Naime,
Debuit intempeſtiuæ tranſmittere morti
Inſontem; niſi vita fuit tibi criminis inſtar.
Criminis inſtar erit, te non viuente, parenti
Viuere: ſed pariter vita me, & crimine ſoluam.
O mihi dulce mori, dum te, mi nate, fouebam
Dulcia mellitis delibans oſcula labris!

Ob. *Me potius me die neci permitte Sacerdos:*
Noſtra ſibi talem depoſcunt crimina pœnam,
Qui nato eripiens vitam, mortem infero Patri.

Rub. *Mors erat hæc noſtræ iampridem debita vitæ,*
Ex quo me patria pulſum, natoq; ſacriſq;
Orbatum voluit diuum pater, atq; hominum Rex.
Ac nunc, ceu natum ferrumq; & flumen vtrumq;
Hauſerunt, patrem ferriq; & fluminis inſtar
Non dolor effodiat? noſtris accommoda curis
Hæc ſpelunca patet: lubet, huc lubet ocyus ire.
Hic mortem opperiar, mea ſe vita vnde Naimus
Extulit: hic viuus morientum, mortuus idem
Viuentum dicar. nec mi ventura lubenti

Mors

Mors erit hæc: tantum mors expectata grauabit.
Quam tempestiuas, vates, tua dextera lymphas
Elicuit saxo! saltem hæc solatia nobis
Aeternas lacrymas æterni signa doloris
Saxa ferent. animi vos signa dolentis, amici,
Mittite. mi nemo lessum, neu funera faxit,
Neu tumulum, tumulo mœstum neu scalpito carmen.
Hæ sat erunt lacrymæ. Cautes hoc fonte recenti
Viua meos monumenta feret prodentia casus:
Tam diros casus, vt vel durissima rupes
Emollita nouas lacrymarum fuderit vndas.
Hàc saltem si quando gradum referetis, amici,
Ne graue sit verbis affarier ossa supremis:
Ossa, animata olim Rubeni quæ ossa fuistis,
Nunc lapidum simulacra, leui requiescite terra.
Tu vero, germane animo gratissime nostro
Mi Raguele, vale: extremum quod te alloquor hoc est.
Sylua vale: non te posthac visurus abibo.
Rupes, quæ natum eiesti, nunc accipe patrem.
Rag. *Siste gradum. Vates, animum solare dolentis.*
Ob. *Solabor solandus ego? geminata doloris*
Vis nostri, miseriq; patris tam dira ferentis
Eripuit cum voce animum.
" Rag. *Rubene, malorum*
" *Non molem perferre, malum est.*

Rub. *Vis victa dolore est.*
„ Rag. *Stat sua cuiq; graui præsens medicina dolori.*
Rub. *Mors medicina meo.*
„ Rag. *Sibi mors illata malorum*
„ *Pessima; nulla malis mala mors potis esse medela.*
Rub. *Quid viuat: periit cui spes postrema bonorum?*
„ Rag. *Et desperatis aliquam sperare salutem*
„ *Profuit.*
Rub. *Anne nouos vis me sperare labores?*
Rag. *Quæ tibi, quæ nato diuina oracula pandunt.*
Rub. *Scilicet, heu, nostris quæ fecimus irrita factis?*
Nulla salus, Raguele, vale: mortem appeto, mortem.
Rag. *Te precor, hanc, precibus si quis locus, exue mentem:*
Sin secus, hæc fratrem duc in discrimina tecum.
Non potes hinc sine me, mecum potes ire, sequar te.
Me rape: me pietas, te mens exercita curis,
Coget vtrumq; dolor communi morte perire.
Rub. *Quid me complexus tentas compescere? vitam*
„ *Quisq; potest, mortem demere nemo potest.*
Impia te pietas falsa sub imagine ludit,
Exequiasq; docet viui producere fratris.
„ *Opprimere est, germane, mori prohibere parantem.*
Rag. *Si pietas, Rubene, domus te nulla labantis,*
Nulla capit nostri, saltem miserere Naimi,
In patre qui moriens sibi viua sepulcra locauit.

Si

Si moreris, geminata tuo fers funera nato,
Si viuis, viuet.

Rub. Potius mea viscera secum
Abstulit ille; licet nec mi vixisse volenti.
Nam mihi si vires, si quondam corda fuisti,
Suprema quas morte dabant tua lumina, noster
Sanguis erant, lacrymæ; suspiria spiritus iste;
Quæq. oculos extrema quies tibi, nate, natantes
Clausit, erit mea mors. heu me, mea vita, Hai —

Rag. Hei misero: Vates accurre.

Ob. Hem vita reliquit
Fratris in amplexu labentem.

Ch.P. Solue virentes pallida crines
Viduata tuo præsule sylua.

Rag. Ferte citi gelidos illo de fonte liquores.

Ch. Vos & odorum venatrices
Celeres Auræ, flebile circum
Suspirantes promite murmur.

Ob. An brachia mortem,
Quam spelunca fuit serò latura, tulerunt?

Ch. Tuq., o florum cœtus odore,
Languida mæstus colla remitte.

Rag. Viuit: adhuc tenui pulsantur corda calore.
Maturemus: age huc, sublatum in tecta feramus.

Ch. Nubilus agros vestiat horror,
Flete madentes roribus herbæ.

CHO-

CHORVS QVARTVS PASTORVM.



SOL, qui patentis æquora terræ
Ore lustras aureo,
Puellaris dura necis
Monumenta nubilus
Phario vides æqua tyranno.

Mascula mærens pignora Nilus
Iussu mersit regio.
Pro vitali necaturos
Lacte sugunt latices:
Vitrea præbet vbera torrens.

Prima recentis limina vitæ
Pede libant lacteo,
Diræ tangunt metas mortis.
Primus ollis Lucifer
Vltima vexit tempora lucis.

Mater

Mater exangui fixa dolore,
Concidit: exanimis
Ripa puer arenosa
Iacet: vtri nescias
Torpeant vero lumina letho.

Mitia Mosi flumina parcunt.
Regem, agmen regium
Haurit vltrix ira ponti.
Qui puellos rapidis
Merserat vndis, mergitur vndis.

" *Arbiter alto sedet olympo*
" *Pari librans pondere*
" *Lancis æquæ pœnam, scelus:*
" *Læua læuis, leuibus*
" *Grauia, iniquis æqua reponit.*

Te quoq. sceptrum, Syre, tuentem
Nece insontis pupuli,
Inopina rapto coget
Regno cædes cedere.
" *Dira gerentem dira sequuntur.*

ANO-

ANONYMI E CHORO PASTORVM.

Diuerbium Quintum.

QVIS nouus hic nostras strepitus clarescit ad aures?
Pulsa sonat tellus: magno virgulta fragore
Fracta gemũt. Quæ vox? fallor? venãtis Orebi est?
Audin? assensu conspirant cornua rauco.
Vndiq. latratusq. canum, clamorq. virorum
Prædæ index. crebris acuunt hortatibus iras.



ACTVS QVINTVS.

Heberus, Edenus, Raguelus.

Diuerbium primum.

He. *ME miserum! patuere doli.*
Ed. *Sors vela retorsit.*
He. *Exilio mutanda domus.*
Ed. *Pater aduolat: heus tu*
Huc mecum post densa subi vepreta: licebit
Hinc audire, ferat si quid fortuna secundi.
Ra. *Si vos inueniam, geminum scelus, ardua cœli*
Sydera contestor, cæco sub carcere vtrunque
Multa dies premet immunem lucisq; dapisq;,
Donec vos circum Pastorum fusa caterua
Vndique densato saxorum proterat imbre.



Obe-

Obedus, Rubenus, Ioelus.

Diuerbium Secundum.

Rub. *Aegra labant mi genua, manu rege membra, Nadabe.*
Ob. *Nescius eludens magni responsa tonantis*
Elusus remeo.
Rub. *Cum te muscosa fluenta*
Iordanis ponte accipient, labentibus vndis
Sola mei cernes vestigia fixa doloris.
Io. *Saluete, ô quicunq. Patres: hic calle quaterno*
Peruia sylua patet: quà me via mittet in vrbem?
Ob. *Hàc: vnà gradiemur: ades.*
Ioe. *Me forte Sacerdos*
Hicce Sacerdotis, qui quæritur, ora docebit.
Siste, precor, gressum. Paucis te fasne morari
Quisquis es, o longæve parens?
Ru. *Fas: ocyus effer.*
Io. *Anne Auranitici vestras vlla attigit aures*
Fama Sacerdotis? supera ne hac vescitur aura?
Rub. *Mitte: scies isthæc vicinam vt viseris vrbem.*
Io. *Ne, rogo, ne sæui: nam me longinqua viarum*
Emensum, hoc vnum vt scirem, misereq. grauatū
Hoc vno mulcere potes, reliquæve laborem

Immi-

Imminuisse viae. num tristibus occubat vmbris?
Fare precor.
Rub. Cui vita mori, cui viuere mors est,
Viuit? an occubuit? vita ne caretq. caletq.?
Hoc aeui, quem quaeris, agit.
Io. Ni verba, Sacerdos,
Me tua, seu potius mea me sententia fallit,
Illius horrendis iactatur vita periclis.
An saltem prisca sacrorum luce coruscum
Vrbs alit?
Rub. Exilio rerum pene omnium egenus
Antiquasq. domos, & dulcia limina liquit.
Io. Heu, miserum poenis quis tam crudelibus vrget?
Ru. Nec vacat, & longum est tantos memorare labores.
Io. Quam numerat prolem?
Rub. Mitte hoc: nil caetera noui.
Scire quid haec ad te?
Io. Nimium, nimiumq., Sacerdos,
Haec infelicem penitus me nosse necessum est.
Pauca super natis ne respondere graueris.
Rub. Hostili hunc ferro, saeuis hunc edidit vndis
Io. Infelix? Porro superum qui sacra ministras,
Quid tibi cum syluis? quis talibus intulit oris?
Rub. Me quoq. per clades, per multa pericula rerum
Iactatum Deus his voluit consistere terris.

Rub. Me

Ob. Me Baſſaniticum properantem tendere regnum
Iamdudum, Paſtor, ſermone moraris inani.
Aut ades, aut abeo.
Io. Iam iam comitabor euntem:
Nil opus vrbe mihi eſt: ſatis hic iam cuncta, ſuperq.
Nouimus. & quoniam (proh rerum lubricus orbis!)
Deſperata iacent quæ florentiſſima rebar,
Vnde tuli, Syria ſiſtam veſtigia terra.
Rub. Tun' Syrus? hic vates tantiſper comprime greſſum.
Ob. Ne te clade noua noſtri præſentia vultus
Opprimat, hinc cedo.
Rub. Nihil vltra apponere noſtris,
Fac te velle, malis potes, aut ego plura ſubire.
Ob. Me debere moras nihil eſt cui debeo natum:
Quære age: conſiſtam.
Rub. Syria tun' ergo profectus?
Quam tempeſtiuus noſtris ades aduena votis!
Dic, fili (te pene meum mens auſa vocare eſt)
Dic, fili (hoc præter ſolitum dulcedine nomen
Pectora noſtra rigat: quanquam mihi nomina patris
Sors rapuit) Dic ergo, tuas num rumor ad aures
Attulit abductum patria regione puellum
In Syrijs periſſe locis, cui ſacra Sacerdos,
Quem modo quærebas, Auranæ debuit vrbis?
Io. Attulit, & noui.
Ru: Viuit ne?

Io. *Vt viuere nolit*

Rub. *Oh quid ais? viuit, lacrymis quem sæpe parentes*
Enectum gemuere suis? o nuntia falsi
,, *Fama! fides o prona malis!*

,,Io. *Viuat ne, cadat ne*
,, *Nil refert cui vota mori, cui vita perosa est:*
,, *Infelix vtroq.; cadat, viuatue gemendus;*
,, *Forte minus, si forte cadat.*

Rub. *Quid? sæua ne tantis*
Illum agitat fortuna malis?

Io. *Heu, desine plura.*

Rub. *Me lacrymæ lacrymare tuæ, mitissime, cogũt*
Quam facili luges alienam pectore sortem?
Hoc mihi te nostro similem fers, aduena, nato,
Qui mihi prima fuit materni germina ventris.
Sic lenis, sic corde fuit, sic moribus, & nunc
Forte tibi æquali viuus pubesceret æuo.
Qui te, qui tanti talem genuere parentes?
Ergo meis mandata feres, o Pastor, amicis,
Quos procul hinc syrijs via diuidit inuia regnis.
At quæ te nobis fors opportuna sub ora
Attulit?

Io. *Adductus vicina in tecta puellus,*
Quem nuper Iordanis iter prope flumina tendens,
Illatumq. vadis, madidaq. in veste fluentem,

Et tenui miseras iterantem voce querelas
Extraxi miseratus.

Rub. *Ain'? quo patre, quibusve*
Ortus auis?

Io. *Venator erat clamore secundo*
Imbelles agitans prætenta in retia ceruos:
Ille sibi puerum patruelem, patre canebat
Præside sacrorum, docuitq. mapale petendum.

Rub. *Proh superi! patri ne tamen sua pignora tradis?*

Io. *Non patri, at patruo, qui se tulit obuius vltro.*

Ob. *Forte Naimus erit*

Rub. *Species an ficta Naimi?*
Hoc reliquum fuit, o summi regnator Olympi,
Vt vera orbatum sic solarere parentem
Prole notha?

Ob. *Quid si fuerit tua vera propago?*

Rub. *Scilicet in lucem medijs emerserit vndis*
Exeqnijs fæcunda suis.

Ob. *Deuexerit alueus*
In vada nil læsam.

Rub. *Tun' mentem fluminis æquam*
Rebere? tun' brutis tantum rationis in vndis,
Vt pueris parcant? o te ratione:
Ne memori percelle nouo mihi corda dolore.
Et iam tempus erat promissa hinc verba referre

Pastorem.

Io. *O Syluæ, o patrio loca subdita cælo,*
Non vos tam tristi speraui nubila vultu
Visurum : vos barbaricis mage barbara terris
Experior, saluete ideo, extremumq. valete
Quando etenim fatis iterum iactatus iniquis
In patria nequeo viuere, nolo mori.

Rub. *En ades, huic mecum læuo succede mapali,*
Dum breuibus pango mandata ferenda tabellis.



Ieraèlus, Chorus P. P.

Soliuerbium Primum.

Ier. *ST St: Audi, o præclare! fortean*
Auicularum prouocata cantibus,
Quas caueis captiuas domum refero,
Cantu respondet æmulo.
At at, iam iam suspensæ hoc ramo caueæ
Addam tenaci lita visco uimina:
Tum simulato post virgulta hæc latitans
Illectam fallans sibilo.

Canticum Primum.

Ier. *ZPè tiù zquà*
Quoror' pipì
Tio tio tio tio tio, tio
Tio tio tio tio tìx.

Vn.èC. *Audin' iliceis abdita ramis*
Ludit vt vario garrula cantu,
Auresq. blandum Philomela mulcet?
Omnes vna gnara vocum
Artifici concentus
Emodulatur ore.

Io. Qutìo qutìo qutio qutio
Qutìo qutìo qutìo
Zi zi zi zi zi zi zi zì
Quoròr tiù zquà pipiquè.

Tres è Ch. Modo continuo lenta tenore
Extento trahitur vocula cantu;
Modo conciso properata saltu,
Seq. frangit, seq. carpit.
Inflexa variatur,
Intorta copulatur.

Ier. Pì tiù xquò
Quorì zpè
Tio tio tio tio tio tio
Tio tio tio tio tiò.

Duo è Ch. Trepidis anxia faucibus errat,
Grauis immurmurat pectoris antro.
Nunc premitur, nunc libera citato
Cursu fertur, nunc libratur.
Nunc tremulo garritu
Argutula vibratur.

Ier. *Tiùu tiùu tiùu tiùu tiùu*
Tio tio tio tio tio
Tio tio tio tio tiò
Zpe zpè zizì zquoquì.

V. è C. *Sæpe languidulo blandula flexu*
Velut emoritur, velut exurgens
Sæpe ridenti gutture lasciuit.
Fugit, redit reuocata.
Nunc placide respirat,
Nunc musicè suspirat.

Ier. *Zquù zizì quorè tiotiò*
Zpe zpe zpe zpe zpe
Zpe zpe zpe zpe zpè
Pipipi qutiò quoriquorictò.

Tres è Cho. *Modo gementibus ægra susurris,*
Modo rotatili vagula gyro,
Erratq. voluiturq. nectiturq.
Nunc elata, nunc demissa,
Zinzilulat, fritillat,
Secumq. minurissat.

Quo.

Ier. *Quorororororòr qutio qutio*
Qutio zquo zquo zquo zquo
Zquò tia tia tià
Quorór tiò tiù zquè.

C.Vniuersus. *Aemula tinnulo lingula plectro*
Pectus innumero temperat ictu,
Vocumq. mille dædalum fit guttur,
Mille Lyras ¡vna gerens
Artifici concentus
Emodulatur ore.

Ier. *Quori quori quori quorì zpe*
Zpe zpe zpè pì pì
Pì pì pì pì pì pì pì
Zqua zquà tiò tiù zizinz.

Soliuerbium Secundum.

Ier. *Hau, auolauit. protinus*
Et ipse hinc domum auolo.



Rubenus, Ioelus, Obedus, Nehemias.

Diuerbium Tertium.

Ru. ACCIPE quæ fidus referas mandata.
Io. Ioelo
Inscripsit? confecta via est.
Ob. *Quid mussitat ore?*
Io. *Fallimur? an signa hæc patria sunt indita gemma?*
Sunt: memor agnosco.
Ru. *Quid cerea signa iueris?*
Io. *Vnde tibi, senior, signa hæc?*
Ru. *Iam bile tumesco:*
Quid toties me plura rogas? fictusne Tyranni
Explorator ades?
Io. *Tandem iuuenile calescet*
Et mihi bile iecur: mites dediscere mores
Cogis & inuitum: toties cur aspera sæuis?
Parcius ista viris tamen obÿcienda memento.
Explorator ego? Te intempestiuus hic ardor
Haud animi insontis, furtiq. coarguit.
Ru. *Heus vos*
Cessatis? verbo ne etiam scelerate lacessis?
Hinc agesis, ni:

Parce

Io. *Parce manu: quid trudis? ecastor*
Hoc telo.
Ob. *Rubene, caue.*
Io. *Rubenus an hic est?*
Heu facinus, nostra est pene quod ausa manus.
O dulcis genitor? o non inuenta parentis
Ora reperta mei! da dextræ iungere dextram.
Ob. *Desine contactu sacrum temerare ministrum.*
Io. *Ob facinus nostra est nempe quod ausa manus.*
Men refugis? gnati genitor dextram ne repellis?
Ne, precor, auersus patrium pater exue pectus.
Sed recte refugis, genitor, natumque repellis,
Ob facinus, nostra est pene quod ausa manus.
Rub. *Tu ne mihi pignus? quin talia mitte profari.*
Non Syrus es: non hospes ades?
Io. *Syrus, haud tamen hospes,*
Mancipio Syrus, ast ipso non hospes ab ortu,
Quo mihi vitales tellus hæc præbuit auras.
Rub. *Quæ tibi, quæ genetrix?*
Io. *Tibi quæ fuit vxor Adulla.*
Rub. *Proh mirum? concussa nouus tremor occupat ossa.*
Io. *Fixus aduc hæres! veri argumenta parentis*
Excutient dubiam firmato pectore mentem.
Hæc me sola nocens genitum te patre negabit,
Ob facinus nostra est pene quod ausa manus.

Ex-

Excidit an læuo natum gessisse lacerto
Indita vel cœco fœcundæ viscere matris.
Signa perexiguuos imitantia syderis orbes?
Rub. *Excidit haud quaquam.*
Io. *Puerilis munera bullæ,*
Conditaq; agnoris materni symbola texti,
Aequore tranquillo subeuntem littora puppim?
Quæ manibus festina suis discrimine multo
Pinxit acu; phrygioq; illusit carbasa nexu,
Addidit extremæ Mæandrum carminis oræ:
Carior acta malis.
Ru. *Agnorim.*
Io. *En signa lacerti.*
En textum matris.
Ru. *Nihil, o dulcissima proles,*
Nil moror: agnoui nostrum, tua sydera, lumen.
Tu ratis es, miseri reuehis quæ corda parentis
Per varios casus, nostriq; per æquora luctus:
Te tandem excipiunt tuto mea brachia portu.
Carior o nobis, quo, tuta merce, carina est
Carior acta malis.
Io. *Rupes tutissima nobis*
Vos genua amplector. Pater, hinc non viribus vllis
Abstrahar; hic nostræ firmata est anchora vitæ:
Carior o nobis, quo fessis æquore nautis

Ca-

Carior acta malis.
Heu carum pectus! potuin' læsisse videri
Impius infesto tam dulcia viscera ferro?
Nec tu crudelis subito stupefacta rigore
Ob facinus nostra es pene quod ausa manus?
Ru. *Ignotum facinus non te sinit esse nocentem.*
Sors breuibus rixis nostro prolusit amori.
O dulces lacrymæ, fortunatiq; dolores,
Dissidio quos, nate, tui noctesq; diesq;
Pertulimus; si densa mei post nubila luctus
Aspectus irimq; tui, frontisq; serenum
Visurus vixi. Rapuit sors dura puellum,
Te iuuenem reddit: cassum te lumine luxi,
Viuentem amplector. fuit hoc quod nomina nati
Mulcebant patrium tanta dulcedine pectus.
Io. *Gaudia, quæ nostram cinxerunt vndiq; mentem*
Obsidione graui, genitor, me reddere cogunt
Pro verbis lacrymas. Tu nostras, optime vates,
Fare vices: cari quod nouimus ora parentis
Muneris omne tui est.
Ob. *Diuini muneris esto*
„ *Non nostri: iucunda polo labuntur ab alto.*
Aetherei sensus, & non scrutabile numen,
Euentus arcana tui quis pandere possit?
Sic fixum Cœlo, sic alta mente Tonantis

Se-

Sederat, alterius ne vultum agnosceret alter,
Alter ni alterius discrimina cædis adiret.

Rub. *Verborum, vates, verbo mihi damna rependis:*
Per te mì lacrymæ, per te mihi gaudia.

Ob. *Natum*
Nescius eripui, nescius hunc retuli.

Rub. *At tibi captiuo patrios tetigisse penates*
Quì licuit, fili?

Io. *Syriæ sub faucibus oræ*
Pastorem in viridi proiectum vidimus vmbra
Herboso teneras pascentem colle capellas.
Huic ego barbaricæ delatum vestis honorem
(χρύσεα χαλκείων) agninis pellibus vltro
Vertere suadebam præ libertatis amore.
Tum pastorali præcinctus corpora veste
Subtrahor inuisis, mentitis oribus, oris.

Rub. *Heu præsaga nimis, portentaq; certa futuri!*
Nam tibi ducendæ, patriæq; insignia vitæ
Induis ignarus. Quid te quid iuuerit, eheu,
Venisse incolumem, si natus, nate, parentis
Exulis exul eris? cur non sæuissima tecum,
Mutatis fortuna oris, mutauit & ora?
Venisti nostri puer incrementa doloris.
Anne ego, mi fili, potero tam dura ferentem
Exilijs animo te cernere ferreus æquo?

In

Io. *In te, care parens, nostræ solatia mentis,*
In te diuitias, in te patriamq; locaui:
Nō ego me extorrem, tristemue, inopemue putarim,
Dum tecum dulcem detur traducere vitam.
Ob. *Lætare hoc saltem: nato dispendia nati,*
Et iuuene hoc puerum diuina potentia pensat.
Ru. *Ille quis est autem, qui pectore totus anhelo*
Præcipitem de colle citat per deuia gressum?
Neh. *Templa, Pater, pete templa: vocant miracula rerū.*
Ru. *Quid trepidas?*
Neh. *Sacris præbebam pabula flammis;*
Ecce tholo nubes aurato lucida nimbo
Delabens, aras candenti inuoluit amictu.
Ru. *Quid cœli portenta velint visamus; & astris,*
Incolumi nato, laudum soluantur honores.
Io. *At tu, sæuum, audax, & detestabile telum,*
Quo patrio prope dextra mihi tepefacta cruore est,
I procul hinc, & cæca petens vepreta, lateto
Qua non vlla virum signat vestigia tellus.



He-

Heberus, Edenus.

Diuerbium quartum.

He. HEi, hei, me fixit.
Ed. Tacitus compesce dolorem,
Neu te prode.
He. Manu telum clementius educ.
Ed. En faciles educta manus sunt tela secuta;
Sed cruor vndanti largus de vulnere manat.
Reijce te in pectus, nostrasq; supinus in vlnas.
He. An pecudum de more iacens sine honore sepulchri
Saucius hic moriar? patriasne subibimus ædes?
An me committam vinclis, iræq; parentis?
Si pereo, manibus patrijs perijsse iuuabit.
Forsitan hæc facies meritas emolliet iras.
Ed. Ten' procul hinc fugiens abiectum in gramine linquam?
Nec pietas, nec noster amor tam dira minantur.
Ten' igitur per vincla sequar? sic præstat: amicus
Te fidus per vincla sequar. Proh, numen Olympi,
Sponte sua pœnam sontes vt cogis adire!
He. Vt mihi poscenti patruelis funera, funus
Vulnere vicinum patruelis dextra reponit!
Sed celerem poscunt hæc vulnera nostra medelam:
Pelle moras: age, duce domũ: sed lẽtius: eheu.

Gelbeus, Satyrus.

Diuerbium quintum.

Gel. *SIc retibus implicitum protrudite*
Semiuirumq; caprum,
Semicaprumq; virum.
Sat. *Hu, hu, hu,* —
Gel. *Perge, bellua.*
Qui tanto feras expetebas opere,
Feris onustus gradere.
Sat. *Hu, hu, non onus, sed petebam pabulum.*
Gel. *At quis te casus intulit in retia?*
Sat. *Excìtus illo ex antro,*
Semisopitus per virgulta fugitans
In plagas memet ipse ignarus indui:
Prædamq; vobis erepturus, præda sum.
Gel. *Te capto, duas cepimus*
Vna captura belluas.
Sat. *Hu, vtinam sus forem! vestris legibus*
Incolumis, macellum non horrescerem,
Quod imminet mì misero.
Gel. *Securus age: sat immundum pecus es.*
Lex æqua tibi pariter, ac suibus.

Nam licet vngulis incedas bifidis,
Altæq; par voragini
Haurias omnia, nil tamen ruminas.
Sed age, domum perge. —
Sat. *Quid vrgetis?*
Hu, hu, hu, hu, hu. —
Gel. *Concidit*
An nondum temulentia?
Quid gradum implicas? quin tollis vngulas?
Sat. *Iniquo hu, hu, concidi sub onere.*
Gel. *Attollitor, progreditor,*
Semihomo, semicaper,
Vtrunq; & neutrum, totus porro bellua.



Rubenus, Raguelus, Naimus, Obedus, Ioelus.

Diuerbium sextum.

Ru. *DEmensi iam collis iter, mea tecta petamus.*
Rag. *Ecce tuus, Rubene, puer.*
Rub. *Num lumina fallunt*
Me mea? num vanæ deludor imagine formæ?
An puer haud pridem torrenti flumine mersus
Viuit adhuc? trepidos lætus stupor opprimit artus.
Non fallor: video geminum, mea sydera, lumen;
Agnosco frontis cœlum, auroramq; genarum,
Aemulaq; hyblæis bella labella rosis.
Da mihi suauiolum, gnate.
Na. *Ha, ha.*
Rub. *Fulgura risus,*
Nate, tui patrium furtiuo fulmine pectus
Fixerunt: seu purpureis, vt flore, labellis
Instar apis latitans cum dulci gratia risu
Spicula contorsit: certe præcordia liquit
Ora petens animus lethi discrimine paruo.
Osculum erat mea vita, tamen non vita recessit,
Quod, mea, te nostris, o vita, amplectimur vlnis.
O Gemini Soles gemmantes frontis ocelli,

a Patriæ. Si actu 4. matrem nõ induxeris.

Quos [a] *matris clausure manus in limine mortis,*
Nunc etiam in vitam vos hæc patris oscula cludãt.
Quis mihi te sæui subtractum faucibus orci
Reddidit incolumem, pulchelle Naimule?

Na. *Pappa,*
Ha, he.

Rub. *Blandiris? quin ede rogata parenti.*

Rag. *Quantum me sermo puerili balbus ab ore*
Edocuit; virgamq; gerens, bifidasq; tabellas,
Et gemina attollens radianti cornua fronte
Matura senior formæ grauitate verendus
Visus adesse olli, circumfusaq; repente
Veste necaturas obtecto reppulit vndas,
Tum puer ignarus qua ui, quibus incitus vndis,
Sensit limosæ delatus in æquora terræ,
Quam mediam Iordanis, aquis vtrinq; reductis,
Alligat amplexu.

Vide in fine huius scenę si velis hæc dici à puello Naimo.

Rub. *Patrui num vera, Naime,*
Ora sonant?

Nai. *Esiam.*

Rub. *Moses, o lux mea, Moses*
Ille fuit. Fuit ille, tui quem somnia visus
Finxerunt, germane, caput de fonte ferentem.

Ob. *Nil mirum; extremi non inscius ille pericli,*
Non fluuij ignarus miseris succurrere discit.

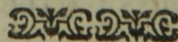
Illum

Illum etiam querni conclusum vimine texti
Flumineus vortex vnda fluitante vorasset;
Regia ni miserum miserata puella puellum
Eripuißet aquis.
Rub. *Puerum cur purpura cingit?*
Non sat quæ teneras conuestit purpura malas?
Rag. *Læta parens madidum tali siccauit amictu.*
Rub. *Hæc quoq; sunt regni non irrita signa futuri.*
Quis Pastor vicina fuit venatibus arua
Exercens, mittensq; meum sub tecta Naimum?
Rag. *Aggæus fuerit.*
Rub. *Puerumne, Ioele, ferebas*
Hunc isti?
Io. *Hunc ipsi.*
Rub. *Patruo te, nate, ferebas*
Ignotus.
Io. *Meus hic patruus?*
Rag. *Tuus iste Ioelus?*
Rub. *Sic est.*
Rag. *Hanc dextram quam læto amplectimur ore,*
Care Nepos! æui post longa volumina tandem
Venisti. O vigili demissa insomnia menti:
„ Aspice num noris patria sub fronde sedentem.
Aspicio: tu vera mei mihi forma Nepotis.
Io. *Sic patuisset iter, syria ceu sæpe relicta*

Tentaui effugium; quò patria tecta reuisens,
Alloquijs, fruererq; tuo, mi patrue, vultu.
Rag. Nuntius euentus tanti mea tecta subido.
Rub. I, licet. —

Si quæ dicit Raguelus: *Quantum me*, &c. vsq; ad ea: *Moses, o lux*, &c. velis dici à puello Naimo, sic effinge.

Nai. *Vt memini edicam: virgamq; gerens, bifidasq; tabellas,*
Et gemina attollens radianti cornua fronte
Matura senior formæ grauitate verendus
Visus adesse mihi, circumfusaq; repente
Veste, necaturas obtecto reppulit vndas.
Ast ignarus ego qua vi, quibus incitus vndis
Sensi limosæ delatus in æquora terræ,
Quam mediam Iordanis, aquis vtrinq; reductis,
Alligat amplexu.
Rub. *Moses, o lux mea, moses &c.*



Ioc-

Ioelus, Obedus, Rubenus, Naimus.

Diuerbium ſeptimum.

Io. *AMplexus, atq; hæc tibi debita, frater,*
Oſcula ferre iuuat. Generis lux inclyta noſtri
Occideras, iterum vitæ reuocatus ad ortum,
Lætitiæq; diem referens, ante ora parentis
Me tibi luciferum præmittis. patre potiri
Mì licuit, germane, tibi cum patre carere
Contigit: amiſſum amiſſus, iuuenemq; puellus,
Ductoremq; refers adductus.
Ob. *Regius oris*
In puero fulgor: regali digna corona
Tempora: quam grauibus circumfert motibus ora!
Natus ad imperium, maieſtatemq; regendi:
Gratulor incolumem.
Rub. *Sed non gratabere, Vates,*
Iura Sacerdotis, natiq; parenſq; genusq;
Certa ſub incerti quod vertimus omine regni.
Ob. *Quis ſacra iam multos prohibet firmata per annos*
In genus ire tuum?
Rub. *Sacer eſt vngendus an iſte,*
Cui tu regna paras, proles an prima Ioelus?

Ob. *Non sacra, sed tantum debentur sceptra Naimo.*
Ru. *Hunc leges poscunt, at cœlica iussa Naimum:*
„ Craſtina cum ſummos auroræ purpura montes
„ Pinxerit, vnge tuum ſacrato Chriſmate natum.
„ Ob. *Quam caliganti mortalis mersa profundo*
„ *Mens iacet, æterni subducto lumine solis!*
Ten fugit ambiguis occlusa oracula verbis?
Vnge, canunt, natum: communi nomine natum,
Non certa sub voce notant: quem scilice olim
Aurea priscorum sanxerunt iussa parentum:
„ *Prima Sacerdotis vera de stirpe Sacerdos*
„ *Ungenda est proles. Notum Deus obtulit vltro*
Hunc tibi Sacrandum.
Rub. *Diris mea pectora nodis*
Laxasti. nunc, o magni venerabile olympi,
Nunc supplex, positoq; genu te, numen, adoro.
Quot vaga nocturno conniuent lumina cœlo,
Quot volucres leuibus librantur in àere pennis,
Squammea quot vasto labuntur corpora ponto,
Dædala quam varios submittit terra colores;
Tot tibi lætanti persoluo pectore grates.
Tu mihi, summe parens, orbato lumen vtrunq;
Reddis, vt huic aras, tradenda huic sceptra viderẽ.
Ergo mihi tanti labetur gratia facti,
Aequora cum pisces, varios cum terra colores,

Cum

Cum volucres aër, aut astra negabit olympus.
O amor, o mitis diæ clementia mentis!
O mira, & cunctis memoranda potentia sæclis!
Men' hodie natos per mortem ad limina vitæ
Cernere, perque ipsum duci ad conuiuia funus?
O patrij tellus furtunatissima regni,
Tu quoq; lætitiam, libertatisq; fruendæ
Accipies certum nostro hoc in pignore pignus.
Si mihi tam longæ ducantur stamina vitæ,
Te in libertatem, natumq; in regna locatum
Dum videam, quam tranquille hunc animum exhalarim!
Ob. *Lux ruit; at caße nos verbis ducimus horas*
Rebusq; & iussis chrismatibus impendendas.
Rub. *Recta mones, carpamus iter, pompamq; sacrorum*
Huc adducamus.
Ob. *Sub dio chrismata trades?*
Quin magis in templo?
Rub. *Non lex, non ritus auorum*
Abnuit: hunc nobis fas fundere gaudia lucum;
Fudit amaritiem.
Ob. *Fas est: præcede, sequemur.*
Rub. *Ast ad regales si quis male sedulus aures*
Deferat hæc?
Ob. *Nequeunt tantæ fastigia mollis*
Promissis innixa Dei traxisse ruinam.

Tum tu Pastorum, Leuitarumq; verendi
Numinis ante aras iurata silentia vinci.

Rub. *Sic fiet: properemus.*

Nai. *Iò Rex vngar, Iò Rex.*

Rub. *Lætitiæ quanto complebit pectora sensu*
Te incolumem, Iòële, parẽs vt norit Adulla!



Chorus Ven, Ch. PP.

Diuerbium Octauum.

V.eCh.V. *ECquis adest, Iuuenes, gressum qui hàc forte ferentem*
Viderit Aggæum?
V.eCh.P. *Non hac se in tecta recepit.*
eCh. PP. *Liquimus ingenti Ceruum clamore prementem,*
Nec potuere acies visu spectare sequaci.
Sæpius horrenti lustrauimus omnia luco,
Nullus adest.
eCh. PP. *Hac cursus erit sua tecta petenti,*
Pandit enim notos hæc semita certa penates.
eCh.Ven. *At nos ægra sitis, multoq. subacta labore*
Languida membra grauant, & pectoris æstus anheli.
eCh. PP. *Aspice, vicina vitreus de rupe cadit fons*
Hic hederæ molles, viridiq. sedilia musco.
Ardua consertis hìc arbor plurima ramis
Fronde negat soles, & opacas explicat vmbras.
Quare agite, ingentes paullum seponite prædas,
Gramine languorem pellite, fonte sitim.
Quæq. graues æstus releuet leuis aura vocetur,
Aggæum congesta domum dum præda remittat.

Can-

Genus metri vide in notis.

Canticum Secundum.

Ch.P.&V. *AVRA leuis, aura lenis,*
Aura præpes aduola.
Semic. Venat. *Tu, Phœbæi dum maritant*
Terræ sinum radij,
Ante Patris orta iubar
Matutina volitas.
Tu dum lenibus flabellis
Ignem eoum suscitas,
Soporatis ab ocellis
Somnus ales auolat.
Semic. PP. *Frons decora rubicundis*
Tibi vernat floribus.
De concreto viua rore
Tibi gemmant lumina.
Gemma tremit de tenellis
Oricellis pendula.
Palla leuis picturatis.
Tota riget pinnulis.
Ch.P.&V. *Aura leuis, aura lenis,*
Aura præpes aduola.
Semic. Ven. *Tu, Tithoni cum puella*
Curru vecta roseo

Vultus

Vultus exerit decoros,
Celi pandis ostia,
Et aperta per serena
Densa differs nubila.

Semic. PP. *Tu cum tuba susurranti*
Mane flores excies,
Vt Auroræ purpurantem
Conspicentur faciem,
Illi sensim rore graues
Reserant ocellulos.

Semic. Ven. *Tu Tithoniæ corollas*
Excutis è gremio,
Et rosarum florulentis
Arua rigas imbribus.

Semic. PP. *Tu languentis hyacinthi*
Molle caput fulciens,
Leni afflatu moribundum,
Et tepore recreas.

Ch.P.&V. *Aura leuis, aura lenis,*
Aura præpes aduola.

Semic. Ven. *Te rubenti rosa sinu*
Accipit hospitio,
Odoratis abeuntem
Oneratq. mercibus.

Sem. PP. *Te ancipiti duello*
Quatiente gramina,
Pacem flosculi vocantes
Collabellant oscula.

Ch.P.&V. *Aura leuis, aura lenis,*
Aura præpes aduola.

Sem.Ven. *Quis, horrendo cum fragore*
Tela ruunt flammea,
Ignes incitat trisulcos?
Alas aura commodat.

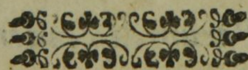
Sem. PP. *Quis, horrendo cum tremore*
Terræ nutant viscera,
Murmur intonat pauendũ?
Rimas aura quæritat.

Sem.Ven. *Te pennigeræ parentes*
Ore vocant musico,
Vt implumium natorum
Parua libres corpora:
Ipsa subis, ipsa doces
Agitare plumulas.

Sem. PP. *Te viator peregrino*
Greßus orbe concitans,
Colle feßus vt resedit,
Ore vocat languido:

Ipsa

Ipsa sinus, ipsa frontem
Ventilando frigeras.
Ch.P.&V. Aura leuis, aura lenis,
Aura præpes aduola.
Semic. V. Ades aura; suaue olentes
Seu libare violas,
Seu marinis mage gaudes
Insultare fluctibus,
Nostra dabunt ora flores,
Vndæ crines aureas.
Semic. P. Ades aura; leui iuuat
Si gestire pinnula,
Nostra dabit sylua molles
Foliorum pinnulas.
Ades, aura, ne nos auris
Verba demus irrita.
Semic. V. Adest aura; sylua ciet
Foliorum lingulas.
Semic. P. Adest aura; nec nos auris
Verba damus irrita.
Ch.P.&V. Aura leuis, aura lenis,
Aura præpes aduolat.



Cho-

Chorus Paſtorum, Chorus Ven.

Aggæus, Orebus, Raguelus.

Diuerbium Nonum.

Agg. *COnciderat, tunco hæſiſſent ni ſpicula.*
V. e Ch. P. *Tandem*
Expectatus ades.
Agg. *Feſſus tamen:*
Oreb. ,, *Omnia magno*
,, *Vita labore dedit mortalibus.*
Agg. *Ocyus ite*
O ſocij, prædamq. domum, laudemq. ferentes.
Rag. *Matura: noſtra donatus vt ipſe ferina*
Rubenus lautis oneret conuiuia menſis;
Quantum priſca tamen lex annuit. Anne Naimum
Heus, Aggæe, patri, te commõſtrante, madentem
Rettulit ignotus Paſtor?
Agg. *Tulit: hem? quid?*
Rag. *Abi dum.*
Vn. e C. P. *Quì valet? occubuit? valuitne a vulnere Heberus?*
Ra. *Occubuit, valuitq. Parum deſcenderat alte*
Vulnus, hians facili cœpitq. coire medela.

Carcere

Vn. e Ch. *Carcere laxastin'?*
Ra. *Laxare coegit vtcunq.*
Obuia supplicibus læsi clementia fratris.
Consilia in melius tulerunt: scelerisq. doliq.
Pœnitet: Inuidiæ prorupit al vlcere virus.
Vulneris inflictu, pœnæq. horrore propinqææ
Pœnarum sat vterq. luit.
Vn. e Ch. *Quid si forte noua funestent omnia clade?*
Ra. *Sic modo funestent. Nam quæ sibi sacra parabat*
Eripuit liuor. patri dum surripit vnum
Pignora bina dedit; patri sua pignora, patrem
Pignoribus, fratrem fratri, nobisq. nepotes.
Ch.PP. *Inuidiæ fors inde recens exarserit ardor.*
Ra. *Inuidiam superant fraternæ culmina sortis.*
Haud aliter medio cœli cum torquet ab arcu
Igniuomus Titan torrentia spicula lucis,
Sauciat, & nemorum contractas enecat vmbras.
Ch.PP. *At procul incedunt sacri longo ordine mystæ.*
Ra. *Obuius occurram, meq. ipse nepotibus addam.*



Cho-

Chorus Leuitarum, Chorus Pastorum.
Nadabus, Obedus, Rubenus,
Adulla, &c.

Canticum Tertium.

Ch. Le. *PErpes annosi moderator orbis,*
Author humanæ, columenq. gentis,
Cuius occultas tremebunda leges
Sydera adorant;
Nos tibi grates, meritasq. laudes
Promimus, natis hodie renatis
Quod patrem, patri geminata patris.
Nomina reddis.
Posse tam densas abigi tenèbras
Credidit quisquam, subitumq. pandi
Lumen? O numen, rata da perenni
Gaudia regno.

Diuerbium Decimum.

Rub. *DEsine iam calathis, Nehemìa, fundere flores.*
Vos vero hìc medias gemini quas ducitis aras
Sistite, Leuitæ, tenuemque bitumine flammam
Corri-

Corripite, & multa cumulate altaria myrrha.
At vos Pastores læua, dextraq; Leuitæ
Chrismata carminibus celebrate alterna canentes.
Trade aspergillum Nadabe.
Nad. *En accipe.*
Rub. *Dia*
Sic animos largo conspergat gratia nimbo,
Hoc vt vestra leui lustramus corpora rore.
Sic meus immitem restingue, Naime, Tyrannum,
Pruna velut sparsis extinguitur ignea lymphis.
Conde aspergillum: liquidi da cornua oliui.
Nad. *Hem tibi.*
Rub. *Vt hoc pingui se tollit flamma liquore,*
Sic puer hic olim desponsi lumine regni
Conspicuus fiat. Cape cornu: huc thuris acerram.
Nad. *En.*
Rub. *Vt odorati consurgens virga vaporis*
Alta petit, sic astra petant & vota Ioeli,
Et regnaturi præclara exorsa Naimi.
Tu Ioele, asta submisso poplite dexter
Huic aræ. Tu scande thronum, rectusq; Naime,
Tolle manus. Nadabe, sacrum mi porrige cornu;
Perq; vices puerum vncturo mox porgito Vati.
Ch. L. *Vngitur magnus tibi qui Sacerdos*
Purus illæsis operetur aris,

Nomen, ò Numen, populis, tuosque.
Pandat honores.

Rub. *Sic Pater omuipotens tibi tollat ad ardua mentem,*
Vt, Ioele, tuam perfudi chrismate fontem.

Ch.PP. *Si tuo nutu, Deus, hic puellus*
Vngitur dictis maneas præcamur,
Raptaque inuictus rapiat cruento
Sceptra Tyranno.

Ob. *Sic Pater omnipotens animum virtute coronet,*
Vt, puer, hoc geminum perfudi chrismate tempus.

Ch.PP. *Vngitur magnus tibi qui Sacerdos*
Purus illæsis operetur aris,
Nomen, ò Numen, populis, tuosq.
Pandat honores.

Ru. *Sic Pater omnipotens manibus tractare pudicis*
Sacra det, vt geminas perfudi chrismate palmas.

Ch.PP. *Si tuo nutu, Deus, hic puellus*
Vngitur, dictis maneas precamur,
Raptaq. inuictus rapiat cruento.
Sceptra Tyranno.

Ob. *Sic pater omnipotens sceptro frænare superbos*
Annuat, vt, puer, hanc perfudi chrismate dextram.

Rub. *Spiritus effætos vbi noster hic exuet artus,*
Thura manu sparges, patriasq. litabis ad aras.
Interea, mandante Deo, sacer esto Sacerdos,

Et

Et sacras hac cinge comas, frontemq. thiara.
Exurge a genibus.

Ob. Promissi haud immemor, olim
Qui puerum Iessæ placito sibi tempore syluis
Eductum, vatemq. suum, Regemq. suorum
Constituit Deus, is pariter, Naime, Tyranno,
(Si qua fides cælo) te in regna vocabit, abacto.
Interea cape sceptra manu, capitiq. corollam,
Vtraque promissi simulata insignia regni.
Iamque offusa suum te Regem turba salutet.

Ch.L. Viuito, rex noster.
Ch.PP. Viuat rex noster.
Ch.L.C.P Io Rex.
Ch. P. Viuite felices.
Ch.L. Sacris tu viue gerendis.
Ch.P. Viuite felices.
Ch.L. Populis tu viue regendis.
Ch.P. Viuat vterque diu.
Ch.L. Viuat vterque Deo.
Ch.P. Viuito, Rex noster.
Ch.L.C.P Io Rex.
Ch.L. Viuat, Rex noster.

Rub. Nunc omnes quæ dicam animis aduertite vestris.
Te, superum Genitor, cælo qui fulmina torques,
Te, Vates, te turba, chorus te testor vterq.

Tango aras: si quisquam ausit quæ gesta Tyranno
Prodere, tum subito tellus hæc ima fatiscens
Hauserit inuisum caput; ollum aut turbine adaxit
Præcipitem Pater ignipotens Phlegethontis ad vndas,
Torrentes vndas æterna in sæcula sontes.

Ch. L. *Fiat.*

Ch.PP. *Fiat.*

Nad. *Hui, tremulis altaria flammis*
Corripuit fulgor, motantq. cacumina syluæ.

Rub. *Lætitia, aßensuq. locus gestitq. fremitq.*
Sit fælix, faustumq; pij rata cuncta ferentis
Numinis omen. Eant tandem sub templa Leuitæ.

Ad. *Da dextram, Iòële; sacram da, regule, frontem*
Maternis libare labris: date colla lacertis.

Rub. *Gaudia pandebant hæc nobis omina nubis,*
Quæ templi delapsa tholo circumstitit aras.
Tollite vos aram; mactabitur hostia laudis
Cælicolum Regi, dum turba domestica nuper
Intermissa vrget festæ conuiuia lucis.

Canticum quartum.

Ch. L. *Perpes annosi moderator orbis,*
Author humanæ, columenq. gentis,
Cuius occultas tremebunda leges
Sydera adorant; Nos

Nos tibi grates, meritasq. laudes
Promimus, natis hodie renatis
Quod patrem, patri geminata patris
Nomina reddis.
Posse tam densas abigi tenèbras
Credidit quisquam, subitumq. pandi
Lumen? O numen, rata da perenni
Gaudia regno.



CHORI PASTORVM.

Saltatio vltima: in qua fabulæ documentum.

„ NVnquam lætis fidite rebus,
„ Nunquam lapsis cedite rebus;
„ Sed diuinis cedite tantum,
„ Fidite verbis.
„ Nunquam numen quos premit opprimit;
„ Deicit alte, tollat vt altius;
„ Tristia serit, vt magno demetat
Fœnore læta.

FINIS.

Ego Frater Io. Baptista Soncinas Ord. Prædicatorum Prędicator Conu. S. Petri Martyris Parmæ, ex commissione A. R. P. Inquisit. Parmæ hanc compositionem accurate perlegi, nilque reperi contrarium fidei, neque bonis moribus. In quorum fidem his manu propria scriptis subscripsi.

Fr. Io. Baptista qui supra manu propria.

Stante attestationum conceditur vt Impr.

Die 27. Septemb. 1613.

Ego Fr. Io. Maria de Sonc. Inq. Parm.

Vidit

Fulg. Luc. Aud. &c.

LECTOR

Paullum ad metas reſiſte. In Græcis, nempe Senario in epiſtola ad Lectorem, & Prouerbio fac. 138. tu te ſciens corrige accentus, & literas. Nos ignorantia typographorum victi, ac re deſperata, in poſterum quæ græca futura ſunt in Notis. Doctorum virorum conſilio, more veterum (quorum exempla in ſequenti mox libello de nouis metris indicata) dabimus ſine accẽtibus: ſubituri libentius nouitatis apud ſemipriſcos barbaros notam, quam ignorantiæ apud doctiores, ſi cum accentibus mendoſa prodamus.

In latinis vero defecti acutis accentibus a typographo, coacti ſumus ſemper graues reponere: præſertim act. 5. cant. 1. vbi Philomela. Quod canticum quod ad rectam imitationem elationum, ac demiſſionum, quibus ea vocem modulatur auicula, inopis typographiæ iniuria nobis periit.

In epiſtola ad lectorem præ cæteris corrige fac. 1. lin. 20. perficiendum, reficiendum. *fac. 2. lin.* 1. ac cæteris, at cæt.

In reliquo opere accipe grauiores

fac.	lin.	errores	correctiones.
15	25	*Titam*	*Titan*
45.	17	*ab arce*	*ab vrbe*
48.	25	*genitum*	*gemitum*
54.	9	*Diuer. ſecũdũ*	*Diuer. quintũ*
56.	3	*Prothea*	*Protea*
69.	2	*dolori.*	expunge punctum
93.	23	*lipidum*	*lepidum*
94.	16	*Incolumen*	*Incolumem*
98.	11	*Tandem?*	dele notam interrogationis.
101.	22	*cẽtum gemino*	*cẽtũgemino*
113.	10	*Leua*	*Læua*
ibid.	12	*ſides*	*fides*
119.	9	*Hai--*	*Nai--*
225.	22	*infelix?*	*infelix!*
227.	4	*ſides*	*fides*
130.	8	*fallans*	*fallam*
131	1	*Io.*	*Ier.*
134.	7	*iueris*	*tueris*
135.	6	*genitor?*	*genitor!*
ibid.	21	*mirum?*	*mirum!*
ibid.	22	*hæres!*	*hæres?*
146.	4	*ſubido*	*ſubibo*
ibid.	5	*edicam*	dele id verbum
148.	9	*ſcilice*	*ſcilicet*
149.	24	*mollis*	*molis*
151.	4	*e ch. P. P. Liquimus &c.*	*e ch. V·nat. &c.*
152.	17	*picturatis.*	dele punctum
156.	1	*tunco*	*trunco*
ibid.	2	*vn. e ch. PP.*	*vn. e ch. Ven.*
157.	2	*vtcũq;*	*vtrũq;*
Ibid.	5	*al*	*ab*
158.	7	*patris.*	dele punctum
160.	1	*tuoſque.*	dele punctum
ibid.	4	*fontem*	*frontem*
ibid.	11	*Ch. P. P.*	*Ch. Leult.*
ibid.	21	*Io Rex*	pone poſt ſequens. Viuat, &c.

Leuiora, faciliora, interpunctiones, admirationum notas (quibus Fere caruit noſter typographus) & quæ marginibus appoſita tibi, lector, docto corrigenda remittimus. Vale.

Impr. Inq. Parm. vidit.